

בס"ד וַיִּשְׁמַעְנוּ בְּרַחֲמָיו לְעֵינַי כָּל חַי לְאֹמֵר. הֵן גְּאֻלְתִּי אֶתְכֶם אַחֲרֵית כְּרֵאשִׁית"

כְּנִיסַת הַשָּׁבֹת: 19:16

inei-zion.com

פְּרֻשַׁת הַשָּׁבֹעַ: מְטוֹת-מִסְעֵי

יְצִיאַת הַשָּׁבֹת: 20:27 ר"ת 21:09

עֲרַשׁ"ק כִּז' תְּמוּז תשע"ז (21.7.17)

הַפְּטָרָה: "שְׁמַעוּ דְבַר ה'" (לקבלת העלון שלח הודעה ל: moshe45@bezeqint.net). (לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"אֵלֶּה מִסְעֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָצְאוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְצַבְּאָתָם בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן"

עַל פְּרֻשַׁת "מִסְעֵי", הָעוֹסְקוֹת בַּ–מ"ב (=42) הַמְּסֻעוֹת שֶׁנִּסְעוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּר, כּוֹתֵב הַ"עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל" (הַמְּגִיד מְקוֹזְנִיץ זִיע"א): "פְּרֻשָׁה זֹאת נִקְרָאת תְּמִיד (בִּימֵי) **בֵּין הַמִּצְרַיִם**, שֶׁהֵם נִחְשָׁבִים כ"א (=21) יָמִים... (וּבְיָמִים אֵלּוּ יֵשׁ) כ"א יוֹם וְ–כ"א לַיְלוֹת, (שֶׁהֵם (בִּיחֵד) מ"ב (=42) – כִּנְגֵד מ"ב מְסֻעוֹת שֶׁצָּרִיף לְעִבּוֹר **בֵּין הַמִּצְרַיִם**... (כְּדִי) לְתַקֵּן הַכֹּל, וְלַעֲבֹד אֶת ה'. הַגַּם שֶׁהוֹמֵן גְּרָמָא (=גּוֹרָם) לְהִיּוֹת עֲצוּב וְנֶאֱנַח עַל חֶרְפֵּן הַבַּיִת, עִם כָּל זֹאת, יֵשׁ לְחֻזַּק אֶת עֲצָמוֹ וּלְטָהֵר (אֶת) לְבָבוֹ, וְלַעֲבֹד (אֶת) ה' בְּתוֹרָה וּתְפִילָּה בְּשִׂמְחָה, בְּפִרְט בְּשַׁעֲת אֲמִירַת שִׁירוֹת וּתְשֻׁבּוֹת".

וְהֵנָּה, עַל ג' הַשָּׁבוּעוֹת שֶׁל "**בֵּין הַמִּצְרַיִם**", שֶׁהֵם כְּאֲמוֹר כ"א (=21) יָמִים, שׁוֹאֲלִים חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל: הֲרִי, כְּאֲשֶׁר נִסְפָּוֹר אֶת הַיָּמִים הַלְלוּ, מִ–יז' בְּתִמּוּז וְעַד ט' בָּאָב, נִרְאֶה, שֶׁבְּשִׁלְשַׁת הַשָּׁבוּעוֹת הַלְלוּ יֵשׁ כ"ב (=22) יָמִים, וְלֹא כ"א (=21) יָמִים. אִם כֵּן, כְּאֲשֶׁר חִז"ל עוֹסְקִים בְּיָמִים אֵלּוּ שֶׁל "**בֵּין הַמִּצְרַיִם**", מְדוּעַ הֵם מְצַיְנִים שְׁיָמִים אֵלּוּ הֵם כ"א (=21) יָמִים בְּלִבָּד?

(לְהֵלֵךְ מְקוֹמוֹת שְׁבָהֵם חִז"ל מְצַיְנִים שְׁשִׁלְשַׁת הַשָּׁבוּעוֹת שֶׁל "**בֵּין הַמִּצְרַיִם**" הֵם כ"א (=21) יָמִים בְּלִבָּד: בַּ"שַׁעֲרַת הַכּוֹנֹת" לְרַבְּנוֹ הָאֲרִיז"ל, שֶׁם הוּא כּוֹתֵב: "עֲנִין **בֵּין הַמִּצְרַיִם** וְהֵם כ"א יָמִים שְׁבִין יז' תְּמוּז עַד תְּשַׁעָּה בָּאָב". וְכֵן כּוֹתֵב הַ"מְגִלָּה עֲמוּקוֹת" (וְאַתְחַנֵּן אִפְּוֹן קו'): "וְלֹא נִתְּנָה לוֹ, רַק כ"א יוֹם **בֵּין הַמִּצְרַיִם**". וְכֵן רַש"י כּוֹתֵב עַל דְּבָרֵי יִרְמְיָהוּ (א, יא): "וַיְהִי דְבַר ה' אֵלַי לֵאמֹר מָה אַתָּה רֹאֶה יִרְמְיָהוּ? וְאֹמֵר מִקַּל שָׂקֵד אֲנִי רֹאֶה. הַשָּׂקֵד הַזֶּה הוּא מְשַׁעֲת חֲנִיטָתוֹ עַד גָּמַר בִּישׁוּלוֹ עֲשָׂרִים וְאַחַד יוֹם, כִּמְנַיִן הַיָּמִים שְׁבִין שְׁבַעָּה–עֶשֶׂר בְּתִמּוּז שְׁבוֹ הוֹבֵקְעָה הָעִיר לְתִשְׁעָה בָּאָב שְׁבוֹ נִשְׂרַף הַבַּיִת". הֲרִי לָנוּ דְּבָרִים מְפֹרְשִׁים, שְׁיָמֵי "**בֵּין הַמִּצְרַיִם**" נִחְשָׁבִים כ"א (=21) יָמִים, וְהֲרִי לְפִי הַסְפִּירָה כְּאֲמוֹר יֵשׁ כ"ב (=22) יָמִים...).

וַיֵּשׁ לֹאמֵר, שֶׁהַטַּעַם הוּא שֶׁתְּשַׁעָּה בָּאָב עֲצָמוֹ אֵינּוּ נִכְלָל בְּיָמִים שֶׁל "**בֵּין הַמִּצְרַיִם**", שֶׁהֲרִי הוּא נִקְרָא "מוֹעֵד", כְּמִבּוֹאֵר בְּשִׁלְחֵן עֲרוּף (או"ח ס' תַּקנ"ב ס"ב): "אֵין אוֹמְרִים תְּחִינָה (=תְּחַנּוּן) עֲרַב תְּשַׁעָּה בָּאָב בְּמִנְחָה, מְשׁוּם דְּאִקְרִי (=שֶׁנִּקְרָא) (תְּשַׁעָּה בָּאָב) 'מוֹעֵד'. וְכֵן מְבוֹאֵר עוֹד שֶׁם (סִימָן תַּקנ"ט): "אֵין אוֹמְרִים תְּחַנּוּן בְּתִשְׁעָה בָּאָב, וְאֵין נוֹפְלִים עַל פְּנֵיהֶם, מְשׁוּם דְּמִקְרֵי 'מוֹעֵד' (כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּאִיכָּה (ט, טו'): 'קִרְא עֲלֵי מוֹעֵד'".

וְרִאוּ לְהַבִּיא אֶת דְּבָרֵי הַ"אֲמֵרֵי יוֹסֵף" (מִסְעֵי, דף פה), הַכּוֹתֵב: "נִתְּנִי אֶל לְבִי לְחַקוֹר בְּעֲנִין הַזְּמַן שֶׁיֵּשׁ מִ–י"ז בְּתִמּוּז עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְהֵנָּה הֵם ע"ב (=72) יָמִים, כִּמְנַיִן חֶסֶד".

וְצָרִיף לְהַבִּין מָה הָעֲנִין שֶׁל ע"ב מִ–יז' בְּתִמּוּז עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה, שֶׁהֵם כִּמְנַיִן חֶסֶד (=72)? בְּעַל הַ"בְּנֵי יִשְׁשַׁכָּר" כּוֹתֵב בְּסִפְרוֹ "אֲגַרָּא דְכֻלָּה" (מְטוֹת), שֶׁ–ע"ב (=72) יָמִים אֵלּוּ הֵם כִּמְנַיִן חֶסֶד, כִּיּוֹן שֶׁהַקֵּב"ה הַקְּדִים אֶת מִידַת הַחֶסֶד לְפָנֵי הַדִּין הַשׁוֹלֵט בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה (שְׁאֵז הַקֵּב"ה יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא הַמְּשֻׁפֵּט).

וּכְפִי דְּבָרָיו הַקְּדוּשִׁים: "הֵנָּה, מִ–י"ז בְּתִמּוּז עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה הֵם ע"ב (=72) יָמִים, מְנַיִן חֶסֶד (=72), הַקּוֹדֵם לְדִין דְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, אֲזִי מְלֻךְ בְּמִשְׁפֵּט יַעֲמִיד אֶרֶץ, אֲשֶׁר זֶה בְּחִינַת קְדִימַת מִידַת הַרְחָמִים לְמִידַת הַדִּין, קוֹדֵם הַבְּרִיאָה דְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה. וְהֵנָּה, אֵלּוּ הַיָּמִים יְמֵי חֶסֶד, אֵךְ כ"ב יָמִים מֵהֶם הֵם חֶסֶדִים מְכוּסִים, שֶׁשֶּׁפֵּד חֲמָתוֹ עַל עֲצִים וְאֲבָנִים, בְּכִדֵי לְהַצִּיל אֶת יִשְׂרָאֵל. וְהֵנָּה, זֶה חֶסֶד גְּדוֹל, רַק שֶׁהוּא (מְכוּסָה), וְנִרְאֶה שֶׁהוּא דִין".

בִּיאוֹר דְּבָרָיו הַקְּדוּשִׁים הוּא עַל–פִּי מָה שֶׁכְּתוּב בְּפְרֻשַׁת בְּרֵאשִׁית: "בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ", וּפְרַשׁ רַש"י זצ"ל: "בְּרָא אֱלֹהִים מִידַת הַדִּין, וְלֹא אֲמַר בְּרָא יְהוָה מִידַת הַרְחָמִים, (כִּיּוֹן) שֶׁבְּתַחֲלִילָה עָלָה בְּמַחְשָׁבָה (שֶׁל הַקֵּב"ה) לְבְּרֹאוֹתוֹ (=אֶת הָעוֹלָם) בְּמִידַת הַדִּין, וְרֹאֶה שֶׁאֵין הָעוֹלָם מִתְקַים (כֵּן), וְהַקְּדִים מִידַת הַרְחָמִים לְמִידַת הַדִּין, וְהֵינּוּ (וְזֶהוּ מָה שֶׁכְּתוּב בְּהַמְּשָׁף הַתּוֹרָה): 'בְּיוֹם עֲשׂוֹת יְהוָה מִידַת הַרְחָמִים) אֱלֹהִים מִידַת הַדִּין) אֶרֶץ וְשָׁמַיִם' – שֶׁהַקְּדִים מִידַת הַרְחָמִים לְמִידַת הַדִּין".

עַל–כֵּן, כְּמוֹ שֶׁהַקְּדִים הוּא יִתְבָּרַךְ בְּבְרִיאַת הָעוֹלָם אֶת מִידַת הַרְחָמִים לְמִידַת הַדִּין, כֵּן בְּכָל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, בְּיוֹם

שנברא בו העולם, כאשר הקב"ה מחדש את הבריאה, הוא מקדים את ע"ב ימי **החסד** לפני **הדין** השולט בראש השנה.

אלא, שה"אגרא דכלה" מוסיף גם לישוב לנו פליאה גדולה: וכי איך אפשר לומר, שכל ע"ב הימים שלפני ראש השנה הם ימים של חסד? הלא בתוכם כלולים גם ימי "**בין המצרים**", שהם ימי **דין** (שהרי נחרבו בהם שני בתי המקדש).

אלא, הוא מישב ענין זה ואומר, שגם ימים אלו של "**בין המצרים**" הם ימים של חסד, שהרי בכות חרפן בית המקדש נצלו בני ישראל מפליה, כפי שמצינו במדרש איכה רבה (ד', יד), שבחרפן בית המקדש שפך הקב"ה את חמתו על העצים ועל האבנים, ולא על ישראל, והציל בכך את ישראל מפליה.

ומוסיף הרה"ק פינחס פרידמן, שהנה, בספרים הקדושים מבואר, כי תמוז הוא נוטריקון זמני תשובה מממששים ובאים, וכן זריזים מקדימים ועושים תשובה.

וכל זאת כדי ללמדנו, שהן אמת שחדש אלול נקבע לתשובה. אולם, החכם – עיניו בראשו, שכן, צריך הוא להקדים תשובה כבר מחדש תמוז ואב, שבהם חרבו שני בתי המקדש. (על-פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

"ויסעו מחרדה ויחנו במקהלת"

בדרך רמז עורר הרב הקדוש רבי משה אליקים בריעה מקוז'ניץ: "חרדה" אותיות "החדר". "ויסעו מחרדה" – על האדם להרחיק עצמו ולהמנע מלהתפלל ביחידות בתוך "החדר", אלא "ויחנו במקהלת", תחת זאת עליו להקפיד להתפלל תמיד "במקהלת" (=בצבור וברב עם). (ע"פ וכל המאמינים)

"ויסעו מחרדה ויחנו במקהלת"

כך באר רבי יוסף ישראל דייטש אב"ד באלאשא יארמאט את הכתוב: "ויסעו מחרדה ויחנו במקהלת", בעת ששרוי האדם בצרה, הוא מכוון את לבו לאלוקיו בתפלה שיושיעו מצרתו. אולם לאחר שעוברת הצרה מעליו ושב הוא אל השגרה המברכת, עלול הוא לשכח את בוראו. על כן מזהירו הפתוב: "ויסעו **מחרדה**", כאשר נוסעת ועוברת מעליך **החרדה והצרה** שהיית שרוי בה, עליך לזכור "ויחנו **במקהלת**", צריכים להודות ולברך לה' יתברך **"במקהלת"** – ברב עם ב"ברכת הגומל". (ע"פ וכל המאמינים)

הכח של הצניעות

היה זה בליל יום חמישי. נזקקתי לצורך הכנת צורפי השבת לתבנית ביצים. בתי הגדולה התנדבה ללכת למכירה של ביצים באחד מבתי המושב, ויצאה לדרך. אנו מתגוררים במושב תפרח, אשר בו בדרך כלל מאופיינות שעות הערב בזרם דליל של הולכים ושבים, החולפים ברחוב.

השעה היתה בסביבות תשע בערב. היא יצאה מפתח הבית, ואז הבחינה בגבר זר ההולך ברחוב. רגש הצניעות הטבעי שבה מנע ממנה לצאת לרחוב, והיא המתינה שהאיש יעבור, ואז תצא היא לדרך.

ברגעים שהמתינה בפתח הבנין, דגדג בקצה אפה ריח קל של שריפה, שהלך והפך מוחשי יותר ויותר. בתי נסתה לתור אחר מקור הריח, והגיעה למסקנה מהירה שהריח החרוף יוצא מחלון חדר הילדים שלנו, הסמוך לפתח הבנין.

היא מהרה לחזור לאחוריה, והגיחה אל הבית כרוח סערה. היא רצה כאחוזות תזוזית אל חדר הילדים, ולא האמינה למראה עיניה. בני הקטן ישן במיטתו, כשהוא מכוסה עד ראשו בשמיכה. לרגלי המטה היה מונח תנור הסקה לחימום החדר, השמיכה של הילד גלשה לעבר התנור, וקצה השמיכה החל להתלקח ולבעור.

הילד גם את שנתו העמוקה, ולא חש כלל בסכנה המוחשית ההולכת וקרבה אליו בצעדי צהוב ופתום זוהרים ומרקדים. התרחיש ארע בשקט מופתי, ללא כל קול או סימן התראה. אני הייתי עסוקה בחדר מרוחק, ולא היה באזור שום מבוגר שיכול היה לשים לב לעומד להתרחש. בתי הועיקה אותי אל החדר, וברעד בלתי נשלט תפסנו יחד את השמיכה, ובזהירות מירבית הוצאנו אותה מן הבית וכפינו את הלהבות הבעורות...

הילד שלנו נצל בנס, את זאת ראינו בחוש. ויתכן שניתן לנעוץ את הזכות ברגש הצניעות שהוביל את ילדתנו היקרה להמתין מעט בפתח הבנין לפני צאתה החוצה.

עד היום אנו שומרים את השמיכה למזכרת נצח למאורע, שנחקק עמוק במשפחתנו, והיא מכונה בפינו "שמיכת הנס...!". (הפרטים שמורים במערכת)

שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!

בס"ד "וישמיענו ברחמי לעיני כל חי לאמר. הן גאלתי אתכם אחרית פראשית"

כניסת השבת: 19:16

בnei-zion.com

פרשת השבוע: מסעי

ר"ת 21:09 יציאת השבת: 20:27

ערש"ק כז' תמוז תשע"ז (21.7.17)

הפטרה: "שמעו דבר ה'" (לקבלת העלון שלח הודעה ל: moshe45@bezeqint.net). (לפי העיר חיפה)

"בני ציון"

"אני הצתי אש בציון... ואני עתיד לבנותה באש"

בימים אלו, הנקראים "ימי בין המצרים", אנו מתאבלים על חרבן שני בתי המקדש – הראשון והשני. אולם, אנו גם מקוים ומשתוקקים, בכל לבבנו ונפשנו, שנוזפה כבר לבנין בית המקדש השלישי במלוא הודו ותפארתו, בקרוב, ועל-כך אנו מתפללים בכל יום: "יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שתבנה בית המקדש במהרה בימינו, ותן חלקנו בתורתך..."

לכן, ראיתי לנכון להביא בדרך זה דברי חיזוק ועידוד, שהקב"ה לא שכח את בניו, ובודאי יגאלנו מהרה, ועוד מעט ירד בית המקדש השלישי של אש, מן השמים בנוי ומשוכלל, כדברי רש"י בגמרא (שבועות טו'): "מקדש העתיד שאנו מצפים (לו), בנוי ומשוכלל... יגלה ויבוא משמים, שנאמר (שמות טו', יז): 'מקדש אדני פוננו ידיר'."

על הכתוב בתורה (שמות כב, ה'): "כי תצא אש ומצאה קצים", כתוב בגמרא (בבא קמא ס'): "כי תצא אש ומצאה קצים, 'תצא' – מעצמה. 'שלים ישלם המבעיר את הבערה' – אמר הקדוש ברוך הוא: עלי לשלם את הבערה שהבערתי. אני הצתי אש בציון, שנאמר (איכה ד'): 'יציאת אש בציון ותאכל יסודתיה'. ואני עתיד לבנותה באש, שנאמר (זכריה ב'): 'ואני אהיה לה נאם ה' חומת אש סביב, ולכבוד אהיה בתוכה'."

וצריכים אנו להבין עמק ענין זה. שהרי, מה שנחרב בית המקדש היה מחמת שחטאו ישראל, ועזבו את תורת ה'. אם כן, מדוע צריך הקב"ה לשלם את הבערה (=את הנזק)? הרי האשמה היא על ישראל שחטאו... ה"חתם סופר" כותב בספרו "תורת משה", שאמנם הקב"ה נתן לנו עצה נפלאה כיצד להילחם ביצר הרע, כמבואר בגמרא (קידושין ל, ע"ב): "כך הקב"ה אמר... לישראל: בני, בראתי יצר רע, ובראתי לו תורה תבלין, ואם אתם עוסקים בתורה – אין אתם נמסרים בידו."

אולם, למרות זאת, גם לאחר שקבלו וקימו ישראל את התורה הקדושה, נשארו עדין "ניצוצי" יצר הרע, הנצרכים לקיום המין ולקיום העולם, כמבואר בגמרא (יומא סט'), שלאחר שהצליחו עזרא הסופר וחכמי הדור לבטל את היצר של עבודה זרה, אמרו: מאחר ועתה היא שעת רצון טוב, נבקש רחמים לבטל גם את יצר הרע של הבעירה (=העריות). התפללו עזרא וחכמי הדור, ואמנם נמסר בידיהם יצר הרע של הבעירה. אולם לאחר שנמסר להם, אמר להם יצר הבעירה: דעו לכם, שאם אתם הורגים אותי, יכלה העולם. שהרי, לא תהיה תאוה, וממילא לא יהיה פריה ורביה.

כדי לבדוק אם דבריו נכונים, לקחו החכמים את יצר הבעירה ותבשוהו שלשה ימים. לאחר מכן, חפשו בכל ארץ ישראל ביצה שנולדה באותו יום ולא מצאו. נמצא מזה, שאי-אפשר להמשיך את קיום המין בעולם, ללא "ניצוצי" יצר הרע (=יצר התאוה).

ומעתה יש לומר, שעל-ידי שהשאיר הקב"ה ניצוצי אש של יצר הרע, זה מה שגרם לישראל לחטוא. על-כן, מאחר והוא יתברך גרם כפיכול שישראל יחטאו, ועל-ידי זה יחרב בית המקדש, לכן מוטל על הקב"ה לשלם את הנזק של חרבן הבית, ולבנות את בית המקדש שהחריב. וכפי דבריו הקדושים של ה"חתם סופר": "ועל-ידי מקצת שאור זה של יצר הרע, שנשא אצל ישראל גם לאחר מתן תורה, נחמצו (=נפלו) בני ישראל, ולא עמדו על נפשם וחטאו בעגל, ועבירה גוררת עבירה, וחטאו עוד, פעם אחר פעם על-ידי שאור שבעיסה, וגרמו על-ידי חטאתם שנחרב בית המקדש על-ידי ניצוצי אש היצר הרע". (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

"אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים"

על הכתוב, "אלה מסעי בני ישראל", כותב ה"פסא רחמים": ידוע מה שאמרו חז"ל, שגלות מכפרת על עונות.

4 ולכן, יש לומר, שהמסעות של ישראל במדבר, היו כדי לכפר על **עונותיהם**, שנשארו להם מאריך מצרים. ומוסיף ה"נחל קדומים", ש"אלה מסעי בני ישראל" הם ראשי תיבות של **א**דום **מ**די **ב**בל **י**ון, ארבעת הגלויות שעתידים ישראל לעבור עד ביאת גואל צדק.

וצריך לדעת, שגם בגלות הפרטית, כאשר האדם מקבל עליו גלות, והוא מכתת רגליו ממקום למקום, מכפרת לו הגלות על **עונותיו**. וראוי לציין, שהגלות מכפרת רק אם יש לו **עונות**, שהם נסתרים ממנו, או **עונות** שהם ספק, ואינם ניכרים. אבל, על עונות הידועים לו, צריך וידוי, תענית ותשובה. וזהו שכתוב: "אלה מסעי". "אלה" – ראשי תיבות "הנסתרת לה' אלהינו". "מסעי" ראשי תיבות: **י**סורים **מ**כפרים **ע**ונות **ס**פק.

דבר אחר: "אלה מסעי בני ישראל" – אומר "כסא רחמים": צריך כל אדם לקבל את **הייסורים** הבאים עליו באהבה. שכן, אלו **ייסורים** שמביא עליו הקב"ה, כדי לזככו ולטהרו **מעונותיו**. והם יסורים של **אהבה** של אב המוכיח את בנו, כפי שכתוב: "כי את אשר **יאהב** ה' **יוכיח**, וכאב את בן ירצה".

על-כן, לעולם אל יבעט האדם ב**ייסורים**, אלא יקבל אותם **באהבה**, כמו רבי אלעזר ברבי שמעון, שהיה מקבל את **הייסורים** באהבה, ואומר להם: "בואו אחי ורעי" – מכאן, שקרא ל**ייסורים** "אחים ורעים" (בבא מציעא פד). ואמרו חז"ל בגמרא: מי שעברו עליו ארבעים יום בלי **ייסורין** – קבל כבר את שכרו בעולם הזה. ואיך ידע האדם, אם **הייסורים** הבאים עליו אלו יסורים של **אהבה**?

אומר על-כך ה"כסא רחמים", שכל **ייסורים** שאין בהם ביטול תורה ותפילה לאדם, אלו **ייסורים** של **אהבה**. וכן, אם מפתו וחבורתו הם במקום נסתר בגופו, גם אלו **ייסורים** של **אהבה** – כמו שאוהב מוכיח את חברו בסתר. וזהו שכתוב: "אלה", ראשי תיבות "הנסתרת לה' אלהינו" – המכות הנסתרות הם מה' אלהינו, אבינו, אב הרחמן. "ויסעו מהר שפר, ויחנו בחרדה" (לג' כד)

אמרו חז"ל: לעתיד לבוא יאמר הקב"ה לאברהם אבינו: בניך חטאו לי, ואברהם יענה לו: רבוננו של עולם, ימחו (=יאבדו) על קדושת שמך. אמר הקב"ה: אפנה ליעקב, שהיה לו צער של גידול בנים, אולי הוא יסגיר על בניו. אמר הקב"ה ליעקב: בניך חטאו. אומר לו יעקב: רבוננו של עולם, ימחו על קדושת שמך...

פונה הקב"ה ליעקב, ואומר לו: בניך חטאו לי. אמר לפניו יצחק: רבוננו של עולם, בני הם ולא בניך? הרי בשעה שהקדימו לפניך נעשה לנשמע, קראת להם "בני בכורי", עכשיו אתה אומר בני ולא בניך! ועוד, כמה חטאו ישראל? הרי שנותיו של אדם שבעים שנה, הורד מהם עשרים שנה, שבהם אין הם ברי-עונשין נשארו חמישים. הורד עשרים וחמש שנה של הלילות בהם הם ישנים, נשארו עשרים וחמש שנה. הורד מהם שנים עשר וחצי שנים של תפילה ואכילה ובית הכסא – נשארו מכל שנות חיי האדם רק שנים עשר וחצי שנים שבהם הוא פנוי. ועכשיו, אם אתה, רבוננו של עולם סובל את השנים הללו שנותרו, מה טוב? – ואם לא "פלגא עלי ופלגא עליך" (=חצי עלי וחצי עליך). וכי כלם יהיו עלי?

פתחו ואמרו ישראל: כי אתה אבינו. כלומר, יצחק אבינו הוא שימסור את נפשו על כלל ישראל מבין כל האבות. וזהו סוד הכתוב "ויסעו מהר", כלומר נסעו והלכו פמליא של מעלה מדברי אברהם – שנקרא "הר", כמו שכתוב (חולין צא, עב): "לא כאברהם, שקראו הר" – ואף נסעו מדבריו של יעקב, שנקרא "שפר", כמובא במסכת בבא מציעא פד: "שופריה דיעקב..." – "ויחנו בחרדה" – נתקבלו דבריו של יצחק, שנקרא "חרדה", כמו שכתוב (בראשית כו, לג): "ויחרד יצחק חרדה גדלה..." (ע"פ הגה"ק רבי צבי הירש מזידיטשוב)

כפה פרשה לעני וידיה שלחה לאביון

בתו של ה"חכם צבי" (הגאון רבי צבי בן יעקב אשכנזי) נודעה מנעוריה בנדיבות לבה המופלג, ובידה הפתוחה לקראת כל עני ואביון.

פעם נזדמנו לביתה שני עניים בעת ובעונה אחת, ולצעה הרב לא היו בבית מעות די צרכיהם של שני העניים. מה עשתה? נטלה כף של כסף, ושברה אותה לשנים, והושיטה את הידית לעני אחד, ואת קצה הכף לעני השני. כששמע ה"חכם צבי" על מעשה בתו, שבח אותה על-כך שלא הוציאה מביתה ריקם את שני העניים, ובין השאר קרא עליה את הכתוב ב"אשת חיל", שבסוף ספר משלי: "כפה פרשה לעני וידיה שלחה לאביון..."

נא לשמור על קדושת הגיליון!

שבת שלום לכל בית ישראל!

בס"ד "וישמיענו ברחמי לעיני כל חי לאמר. הן גאלתי אתכם אחרית פראשית"

כניסת השבת: 19:16

בnei-zion.com

פרשת השבוע: מסעי

ר"ת 21:09 יציאת השבת: 20:27

ערש"ק כז' תמוז תשע"ז (21.7.17)

הפטרה: "שמעו דבר ה'" (לקבלת העלון שלח הודעה ל: moshe45@bezeqint.net). (לפי העיר חיפה)

"בני ציון"

וידבר ה' אל משה... כי אתם עברים את הירדן ארצה כנען והקרייתם לכם ערים ערי מקלט

על הכתוב בפרשת "מסעי": "כי אתם עברים את הירדן ארצה כנען והקרייתם לכם ערים ערי מקלט", כתוב במדרש תנחומא (מסעי י"א): "זה שאומר הכתוב: 'טוב וישר ה' על פן יורה חטאים בדרך'... אמר דוד (המלך): ריבוננו של עולם, אילולי רחמיך שקדמו לאדם הראשון – לא היה לו עמידה. ש(הרי) אמרת ליה 'כי ביום אכלך ממנו מות תמות' (בראשית ב'), ולא עשית לו פן. אלא הוצאת אותו מגן עדן, וחיה תשע מאות ושלושים שנה, ואחר-כך מת. ומה עשית לו? גרשת אותו מגן עדן, שנאמר (שם): 'ויגרש את האדם'. ולמה נתגרש? על שהביא מיתה על הדורות, והיה צריך למות מיד. אלא שרחמתך עליו, וגרשתו בדרך הרוצח חבירו בשגגה, שגולה ממקומו ויושב בערי מקלט".

וצריכים אנו להבין, מדוע באמת לא מת אדם הראשון ביום אוכלו מעץ הדעת, כמו שגזר הקב"ה: "כי ביום אכלך ממנו מות תמות". וכן, כיצד מתקשר מדרש זה לפרשתנו?

נקדים לבאר את מה שהקשו המפרשים, מדוע מכל העונשים נענש אדם הראשון דוקא בעונש המר הזה של "מות תמות"? ועוד צריכים אנו ביאור, מדוע הוסיף הקב"ה על האדם בנוסף על ענש המיתה, גם את ענש עמל הפרנסה, שיצטרך לעמול על פרנסתו בזיעת אפיו, כמו שכתוב: "ולאדם אמר כי שמעת לקול אשתך ותאכל מן העץ... ארוחה האדמה בעבורך... וקוץ ודרדר תצמיח לך... בוצעת אפיק תאכל לחם".

(והרי כלל גדול הוא בכל התורה: "אין עונשין, אלא אם פן מזהירין". ומפיון שלא מצינו שהקב"ה הזהיר את אדם הראשון, שיצטרך לעמול על פרנסתו בזיעת אפיו, מדוע הענישו בענש זה?)

ויש לומר כאן מה שהביא התרגום יונתן על הכתוב: "ויקח ה' אלהים את האדם וינחהו בגן עדן לעבדה ולשמרה". ופרש התרגום יונתן "לעבדה ולשמרה – למהוי פלח אורייתא ולמנטר פקודהא" (=שיעבוד האדם את ה' בעסק התורה, וישמור מצוותיו). ומקור הדבר בספרי (פרשת עקב פסקא מא'): "לעבדה זה תלמוד, ולשמרה אלו מצות".

וכן הזהיר הקדוש (בראשית כז') מפרש: "לעבדה בפקודין דעשה, ולשמרה בפקודין דלא תעשה" (=לעבדה במצות "עשה", ולשמרה במצות "לא תעשה").

וצריכים אנו ביאור, מה ראו חז"ל לפרש ככה את הכתוב "לעבדה ולשמרה" בצורה רוחנית, ולא פשוט את הדברים בפשוטם, שהקב"ה הניח את האדם בגן עדן לעובדו ולשומרו בחרישה, בזריעה ובקציר.

אך הביאור הוא, על-פי הספרים הקדושים, כי טרם שחטא אדם הראשון בעץ הדעת, לא היה צריך לעבוד את הארץ בצורה גשמית. שכן, מחמת גדולתו והשגתו של אדם הראשון בעבודת ה' היתה פרנסתו בשפע, ולא הצטרך הוא לטרוח – לחרוש, לזרוע וכו' – וכל העצים ותבואות השדה צמחו לבד, בלי שום קוצים ודרדרים.

אולם, לאחר חטא עץ הדעת נתקללה האדמה, ונפלה מקדושתה, כמו שכתוב: "ארוחה האדמה בעבורך...". על-כן, במקום להוציא את תבואת הארץ, הצמיחה "קוץ ודרדר...". ולכן אמר הקב"ה לאדם: "בוצעת אפיק תאכל לחם" – שמעתה יצטרך לעמול ולטרוח בעבודת האדמה, כדי שהארץ תוציא את תבואתה.

ולכן מפרשים חז"ל את הכתוב "לעבדה ולשמרה", בצורה רוחנית. שהרי, לפני החטא לא היה צריך האדם כלל לעבוד עבודה גשמית.

והנה, על הכתוב "וייצר ה' אלהים את האדם עפר מן האדמה", פרש רש"י: "צבר עפרו מכל האדמה מארבע רוחות, שכל מקום שימות שם תהא קולטתו לקבורה".

וצריך להבין: הלא אם לא היה חוטא אדם הראשון, לא היה מת כלל. אם פן, מדוע צבר הקב"ה עפר מארבע רוחות הארץ כדי לברוא את גוף האדם, כדי שתהא האדמה "קולטתו לקבורה"?

נִקְדִים לְהֵבִיא מֶה שְּׁשֵׁנִינוּ בְּגִמְרָא (מכות כג'): "דַּרְשׁ רַבִּי שְׁמֵלָאִי: שֵׁשׁ מֵאוֹת וּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִצְוֹת נֶאֱמְרוּ לִי לְמֹשֶׁה. שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים וְחֲמִשָּׁה (=שס"ה) "**לְאִוִּין**" כַּמִּנְיַן יְמוֹת הַחֲמָה (כַּנְּגֵד שס"ה הַגִּידִים שֶׁל הָאָדָם), וּמֵאֲתָיִים וְאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה (=רמ"ח) "**עֵשָׂה**", כַּנְּגֵד אֵיבְרִיו שֶׁל אָדָם."

מְבוֹאֵר מִכָּאן, שֶׁהַקַּב"ה נָתַן לְאָדָם, בְּרוּב רַחֲמָיו וְחֲסִדָּיו, רַמ"ח מִצְוֹת "**עֵשָׂה**" וּשס"ה מִצְוֹת "**לֹא תַעֲשֶׂה**", כְּדִי שְׂיִוָּכַל לְקַדֵּשׁ אֶת כָּל אֵיבְרִיו וְגִידָיו, וְלַהֲתַעֲלוֹת עוֹד מַעְלָה מַעְלָה בְּעִבּוּדַת ה'.

אוּלַּם, לְאַחַר שֶׁחֲטָא הָאָדָם, וְאָכַל מֵעֵץ הַדַּעַת, נִכְנָסָה בּוֹ **וּזְהִמַּת הַנֶּפֶשׁ**. עַל-כֵּן, צָרִיךְ עֵתָה הָאָדָם לְקַיֵּם אֶת תְּרִי"ג הַמִּצְוֹת, כְּדִי לְהִסִּיר אֶת אוֹתָהּ **וּזְהִמָּה** שֶׁנִּכְנָסָה בְּתוֹכּוֹ. וּכְפִי שֶׁמְבוֹאֵר בְּ"שְׁעָרֵי קְדוּשָׁה" לַהֲרַה"ק רַבִּי חַיִּים וַיְטַאֵל זצ"ל, בְּשֵׁם רַבּוֹ הָאֲרִיז"ל הַקְּדוֹשׁ: "וְדַע, כִּי אַחַר שֶׁחֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן, וְאָכַל מֵעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, חוּבְרוּ נַפְשׁוֹ וְגוּפוֹ גַם הֵם כָּל אֶחָד מִטוֹב וּמְרַע, וְזֶהוּ עֲנִין **וּזְהִמַּת הַנֶּפֶשׁ** שֶׁהִטִּיל בְּחוּהָ וּבְאָדָם.

וְלִכֵּן צָרִיךְ הָאָדָם לְחַפֵּשׂ בְּכָל כּוּחוֹ לְקַיֵּם אֶת כָּל תְּרִי"ג הַמִּצְוֹת. וְכַאֲשֶׁר יִקְיֵם אִיזָה מִצְוֹת "**עֵשָׂה**", יִכּוֹן לְהִסִּיר מִהָאֵיבָר הַפְּרָטִי שֶׁל נַפְשׁוֹ, הַמִּתְיַחַס אֶל הַמִּצְוָה הַהִיא, אֶת **וּזְהִמַּת** הַקְּלִיפָה הַהִיא. וְאִזִּי תַחּוּל עָלָיו (עַל) אֵיבָר הַמִּצְוָה, הַקְּדוּשָׁה הַהִיא אַחַר הַסְּתַלַּק הַזֶּה... וּכְמוֹ-כֵן, כַּאֲשֶׁר תְּבוּא לְיָדוֹ אִיזוֹ עֲבִירָה (=מִצְוֹת "**לֹא תַעֲשֶׂה**"), יִמְנַע מִלַּעֲשׂוֹתָהּ, וְיִכּוֹן שַׁעַל-יָדָי כִּף תְּסַלַּק הַזֶּה... וְכַאֲשֶׁר בְּגִיד הַפְּרָטִי שֶׁל הַנֶּפֶשׁ, הַמִּתְיַחַס לְאוֹתָהּ עֲבִירָה, וְאִזִּי יִכּוֹן לְהִמְשֵׁךְ שַׁפַּע הַרוּחָנִי הַנִּמְשָׁךְ דְּרָךְ הַצִּינּוֹר הַרוּחָנִי, וְעַל-יָדָי כֵּן נַעֲשִׂית נַפְשׁוֹ כִּסּא וּמִרְכָּבָה אֶל קְדוּשַׁתוֹ יִתְבָּרַךְ."

וַיֵּשׁ לְהוֹסִיף דְּבַר פְּלֵא הַפְּתוּב בְּמִדְרָשׁ (קהלת רבה א', ד'): "כָּל מֶה שֶׁפָּרָא הַקַּב"ה בְּאָדָם - פָּרָא בְּאַרְצָן. לְדוּגְמָא, לְאָדָם יֵשׁ רֵאשׁ, וְלְאַרְצָן יֵשׁ רֵאשׁ, שְׁנַאֲמַר (משלי ה'): 'וְרֵאשׁ עֲפָרוֹת תִּבֵּל'. אָדָם יֵשׁ לוֹ עֵינַיִם, וְהָאֲרָץ יֵשׁ לָהּ עֵינַיִם, שְׁנַאֲמַר (שמות י'): 'וְכִסָּה אֶת עֵינֵי הָאֲרָץ'. אָדָם יֵשׁ לוֹ אַזְנַיִם, וְהָאֲרָץ יֵשׁ לָהּ אַזְנַיִם, שְׁנַאֲמַר (ישעיה א'): 'וְהָאֲזִינִי אֲרָץ'. אָדָם יֵשׁ לוֹ פֶּה, וְהָאֲרָץ יֵשׁ לָהּ פֶּה, שְׁנַאֲמַר (במדבר ט"ו'): 'וְתִפְתַּח הָאֲרָץ אֶת פִּיהָ'. אָדָם אוֹכֵל וְהָאֲרָץ אוֹכֵלָת, שְׁנַאֲמַר (שם י"ג): 'אֲרָץ אֲכָלָת יוֹשְׁבֶיהָ'. אָדָם שׁוֹתֵה וְהָאֲרָץ שׁוֹתֵה, שְׁנַאֲמַר (דברים י"א): 'אֲרָץ... לְמַטַר הַשָּׁמַיִם תִּשְׁתֶּה מַיִם'. אָדָם מְקִיא וְהָאֲרָץ מְקִיאָהּ, שְׁנַאֲמַר (ויקרא י"ח): 'וְלֹא תְקִיא הָאֲרָץ'. אָדָם יֵשׁ לוֹ יָדַיִם וְהָאֲרָץ יֵשׁ לָהּ יָדַיִם, שְׁנַאֲמַר (בראשית ל"ד): 'וְהָאֲרָץ הִנֵּה רַחֲבַת יָדַיִם'. אָדָם יֵשׁ לוֹ יָרְכַיִם וְהָאֲרָץ יֵשׁ לָהּ יָרְכַיִם, שְׁנַאֲמַר (ירמיה ל"א): 'וְקִבְצָתִים מִיִּרְכַּתִּי אֲרָץ'. אָדָם יֵשׁ לוֹ טְבוּר וְהָאֲרָץ יֵשׁ לָהּ טְבוּר, שְׁנַאֲמַר (יחזקאל ל"א): 'יֹשְׁבֵי עַל טְבוּר הָאֲרָץ'. אָדָם יֵשׁ לוֹ עֲרוּהָ וְהָאֲרָץ יֵשׁ לָהּ עֲרוּהָ, שְׁנַאֲמַר (בראשית י"ב): 'עֲרוֹת הָאֲרָץ בָּאתֶם לְרֵאוֹת'. אָדָם יֵשׁ לוֹ רַגְלַיִם וְהָאֲרָץ יֵשׁ לָהּ רַגְלַיִם, שְׁנַאֲמַר (קהלת א'): 'וְהָאֲרָץ לְעוֹלָם עוֹמֶדֶת...'"

עַל-פִּי הָאֲמוּר מְצִינּוֹ חִידוּשׁ נִפְלֵא בְּ"קְדוּשַׁת לִוִּי" (פִּרְשַׁת שְׁלַח ד"ה וַיִּקְרָא מִשֶּׁה). כִּי, כַּאֲשֶׁר מְקַיֵּם הָאָדָם רַמ"ח מִצְוֹת "**עֵשָׂה**" כְּדִי לְקַדֵּשׁ אֶת רַמ"ח אֵיבְרָיו, וְכַאֲשֶׁר מְקַיֵּם הוּא שס"ה מִצְוֹת "**לֹא תַעֲשֶׂה**" כְּדִי לְקַדֵּשׁ אֶת שס"ה גִּידָיו - הִנֵּה, עַל-יָדָי כִּף, מְקַדֵּשׁ הוּא גַם אֶת רַמ"ח הָאֵיבְרִים וּשס"ה הַגִּידִים שֶׁל הָאֲרָץ.

וּכְפִי דְבָרֵי קוּדְשׁוֹ: "אֵיתָא בְּמִדְרָשׁ: כְּמוֹ שֵׁשׁ רַמ"ח אֵיבְרִים וּשס"ה גִּידִים בְּאָדָם, כְּמוֹ-כֵן יֵשׁ בְּאַרְצָן... וְהִנֵּה, הַרַמ"ח אֵיבְרִים שֶׁבְּאָדָם (הֵם) כַּנְּגֵד רַמ"ח מִצְוֹת **עֵשָׂה**, וּשס"ה (ה) גִּידִים (הֵם) כַּנְּגֵד מִצְוֹת **לֹא תַעֲשֶׂה**, שְׁכָל גִּיד מְחוּיָב לְשִׁמּוֹר לְבַל יַעֲבוּר (עַל) הַלְּאוֹ הַמְּגִיעַ לוֹ. וְכְמוֹ-כֵן גַם בְּאַרְצָן, הָאֵיבְרִים וְהַגִּידִים (שֶׁל הָאֲרָץ) מְחוּיָבִים לְשִׁמּוֹר עַל תְּרִי"ג הַמִּצְוֹת. וְכַשִּׁישְׂרָאֵל עוֹשִׂין הַמִּצְוֹת בְּאַרְצָן, אִזִּי עַל-יָדָי כִּף הָאֲרָץ חֲשָׁקָה וְחִפְצָה שִׁיהִיו יִשְׂרָאֵל יוֹשְׁבֵי בָהּ, (כְּדִי) לַעֲשׂוֹת (אֶת) תְּרִי"ג מִצְוֹת הַתּוֹרָה."

מֵעֵתָה יֵאִיר לָנוּ לְהִבִּין, מֶה שֶׁצָּבַר הַקַּב"ה עֶפֶר מְאַרְבַּע רוּחוֹת הָעוֹלָם, כְּדִי לְבְרוֹא מֵהֶם אֶת גּוֹף הָאָדָם. שְׁכֵן, הֵיזֵת וַיֵּשׁ לְאַרְצָן רַמ"ח אֵיבְרִים וּשס"ה גִּידִים, שְׁצָרִיכִים תִּיקוֹן עַל-יָדָי הָאָדָם - לְכֵן פָּרָא הַקַּב"ה, בְּרוּב חוֹכְמָתוֹ, אֶת רַמ"ח אֵיבְרָיו וּשס"ה גִּידָיו שֶׁל הָאָדָם מַרַמ"ח הָאֵיבְרִים וּשס"ה הַגִּידִים שֶׁל הָאֲרָץ. וְזֹאת, כְּדִי שַׁעַל-יָדָי שֶׁהָאָדָם מְקַיֵּם אֶת רַמ"ח מִצְוֹת "**עֵשָׂה**" וּשס"ה מִצְוֹת "**לֹא תַעֲשֶׂה**" - הוּא יִתְקַן עַל-יָדָי כִּף אֶת רַמ"ח הָאֵיבְרִים וּשס"ה הַגִּידִים שֶׁל הָאֲרָץ.

וְעֵתָה גַם יִתְבָּאֵר, מִדּוּעַ נִגְזְרָה הַמִּיתָה עַל הָאָדָם לְאַחַר חֲטָא עֵץ הַדַּעַת. שְׁכֵן, אִם הִיָּה אָדָם הָרֵאשׁוֹן מְקַיֵּם אֶת צִוּוֵי ה' "לְעַבְדָּהּ וּלְשִׁמְרָהּ" בְּשְׁלִימוֹת, לְעַבְדָּהּ בְּמִצְוֹת "**עֵשָׂה**", וּלְשִׁמְרָהּ בְּמִצְוֹת "**לֹא תַעֲשֶׂה**" - הִנֵּה גּוּפוֹ, שְׁנוּצָר מֵעֶפֶר, וְנִלְקַח מִרַמ"ח אֵיבְרִים וּשס"ה גִּידִים שֶׁל הָאֲרָץ, הִיָּה נִשְׁאָר בְּתַכְלִית הַשְּׁלִימוֹת, וּמִמִּילָא לֹא הִיָּה **מַת** הָאָדָם. שְׁכֵן, אֲרַבַּע הִיסוּדוֹת שֶׁמֵּהֶם מוֹרְכָב גּוּפוֹ לֹא הָיוּ מִתְפָּרְקִים - אֵלָּא הָיוּ נִשְׁאָרִים בְּתוֹקְפָם לְנִצָּח נִצְחִים. (כְּפִי שְׂאוּמְרִים חז"ל, שֶׁהָאָדָם מוֹרְכָב מְאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת: אֵשׁ, רוּחַ, מַיִם וְעֶפֶר. וַיְדוּעַ, שֶׁהַמִּיתָה בָּאָה עַל הָאָדָם

7
מפאת (=בגלל) התגברות היסודות זה על זה, כגון: האש המתגברת על המים, או המים המתגברים על האש, וכו'). הגה"ק מהרי"א אסאד זצ"ל, בספרו "יהודה יעלה".

ואולם, מכיון שחטא האדם, ועבר על ציווי הקב"ה, כשאכל מעץ הדעת – הנה, על-ידי כך נפגם גופו, שנוצר מעפר הארץ, ועל-ידי כך נפגם גם עפר הארץ. ומכיון שנפגם בגוף האדם, יסוד העפר, הנה, על-ידי כך, החלו יסודות גופו להתפרק, ושוב אי-אפשר שיחיה האדם לעולם.

והנה, מטעם זה גם **נתקללה** האדמה, כמו שכתוב: "ולאדם אמר פי שמעת לקול אשתך ותאכל מן העץ... **ארוהה** האדמה בעבורך... וקוץ ודרדר תצמיח לך... **בועת אפיק** תאכל לחם". שכן, שני הדברים תלויים זה בזה. ומאותו הטעם שנגזרה **המיתה** על האדם, ועל-ידי חטא עץ הדעת נתקלקל כח העפר הכלול בגוף האדם – הנה מטעם זה נתקלקל גם כח האדמה, ששוב אין ביכולתה להוציא צמחים בשלימות, אלא רק קוץ ודרדר, כדי שיצטרף האדם לטרוח בגופו הפגום לתקן את כח העפר הכלול בתוכו, וממילא תתקן גם האדמה שנפגמה.

והנה ענין זה שצריך האדם לקיים את תרי"ג המצוות בשלימות כדי לתקן את הארץ שנפגמה בחטא אדם הראשון רמוז במדרש, הכתוב בפרשת "מסעי": "כי אתם באים אל הארץ **כנען** זאת הארץ אשר תפל לכם בנחלה ארץ כנען לגבלתיה", ופרש המדרש (תנחומא מסעי ד'): "ויאמר ה' אליו (=אל משה): 'זאת הארץ אשר נשבעתי לאברהם ליצחק וליעקב לאמר לזרעך אתננה' – לך אמר להם – לאברהם, ליצחק וליעקב – שבועה שנשבעתי לכם קימתיה לבניכם, לכן נאמר: 'זאת הארץ אשר תפל לכם בנחלה'. (שואל שם המדרש): וכי הארץ נופלת? והלא כתיב (קהלת א): 'והארץ לעולם עומדת'..."

אלא, יש לומר, שאמנם הקב"ה מקיים את הבטחתו לאברהם ליצחק וליעקב, ומוריש לעם ישראל את ארץ **הכנעני**, כמו שאומר הכתוב: "כי אתם באים אל הארץ **כנען** זאת הארץ אשר תפל לכם בנחלה".

ואולם, צריכים ישראל לדעת, שבאים הם אל ארץ **הקדש** – "ארץ אשר ה' אלהיך דרש אתה תמיד, עיני ה' אלהיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה". אם יעשו ישראל חלילה כמעשה **כנען**, ויעברו על הכתוב (ויקרא יח, ג): "וכמעשה ארץ **כנען** אשר אני מביא אתכם שמה לא תעשו ובחקתיהם לא תלכו" – אז **תפל** לכם הארץ **מקדושה**.

דהינו, כאשר אתם באים אל הארץ, דעו לכם, שאם אין אתם מקימים בה את תרי"ג מצוות התורה, כי אז **תפול** לכם הארץ מקדושתה. שכן, אין אדמת הקדש יכולה לסבול **טומאה**, ולכן מזהירה אותנו התורה (ויקרא יח, כד): "אל **טמא** בכל אלה כי בכל אלה נטמאו הגוים אשר אני משלח מפניכם... ולא תקיא הארץ אתכם בטמאכם אתה, כאשר קאה את הגוי אשר לפניכם".

ואולם, כאשר ישראל מתנחלים בארץ **הקדש**, וכל אחד ואחד מיישראל מקיים רמ"ח מצוות **"עשה"** ושס"ה מצוות **"לא תעשה"** פראוי. הנה, על-ידי כך מתקן האדם את רמ"ח איבריו ושס"ה גידיו שנבראו כאמור מהאדמה, ובנוסף, מתקן הוא גם את חלק העפר הכלול בגופו.

ובנוסף, מתקן האדם ומקדש את האדמה שנפגמה בחטא אדם הראשון. ובכך מתקן הוא את כל הבריאה כלה, ומקרב את **הגאולה העתידה**, שאז יחזור מצב הארץ, כפי שהיה לפני החטא, כמו שאמרו חז"ל (שבת ל'): "אמר רבי תיא ברבי יוסף, עתידה ארץ ישראל שתוציא גלוסקאות (=כפר לחם סלת) וכלי מילת (=בגדים מצמר עדין)". דהינו, לא יצטרף האדם לטחון את החיטים לקמח כדי לעשות גלוסקאות, אלא הארץ תוציא גלוסקאות מוכנות ומזומנות לאכילה בלי שום טורח – במהרה בימינו אמן. (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן) "ברוך שלא עשני אשה"

הצדיק רבי נפתלי מרופשיץ היה מגדולי האדמו"רים בדורו, ואלפי חסידים נהרו לחצרו כדי להתבשם מאמרותיו השנונות ומשיחותיו החריפות, שעוררו התפעלות בלב כל שומע. פעם אמרה לו אשתו החכמה וה לומדת: מה ראו הקדמונים לקבוע בברכות השחר נוסח מיוחד לגברים – "ברוך שלא עשני אשה"? הנה מצויים בכל קהילה בישראל בורים ועמי הארצות לרוב, וכיצד יעלה על הדעת, שפלוני בור, שאין בו "לא תורה ולא סחורה", יעדיף עצמו על פני הרבנית מרופשיץ, המשכילה והלומדת? שהרי גם הוא מברך בכל בקר ברפת "ברוך שלא עשני אשה"! נתחייב רבי נפתלי כלפי אשתו והשיב לה, כדרכו, בשנינות לשון: עליך לדעת שכל איש בישראל אינו מברך ברכה זו, אלא כלפי אשתו בלבד...

נא לשמור על קדושת הגליון!

שבת שלום לכל בית ישראל!

בס"ד "וישמיענו ברחמי לעיני כל חי לאמר. הן גאלתי אתכם אחרית פראשית"

בס"ד

כניסת השבת: 19:16

בnei-zion.com

פרשת השבוע: מסעי

ר"ת 21:09 יציאת השבת: 20:27

ערש"ק כז' תמוז תשע"ז (21.7.17)

הפטרה: "שמעו דבר ה'" (לקבלת העלון שלח הודעה ל: moshe45@bezeqint.net). (לפי העיר חיפה)

"בני ציון"

"ומביא גואל לבני בניהם למען שמו (=י-ה-ו-ה) באהבה" (תפילת העמידה)

האריז"ל, בספרו "ליקוטי תורה" (פי תצא), מקשה על מה שאמרו חז"ל (בראשית רבה ב, ד): "והארץ היתה תהו' – תהו' זה גלות **בבל**... 'ובהו' – זה גלות **מדי**... 'וחשך' – זה גלות **יון**... 'על פני תהום' – זה גלות ממלכת הרשעה (=אדום)...". שכן, שואל האריז"ל הקדוש, מדוע לא הזכירו חז"ל במדרש את גלות מצרים, שהיתה הגדולה והקשה מכל הגלויות?

ותרץ האריז"ל ואמר, פי ארבע הגלויות "**בבל אדום יון מדי**" הן רק גלויות **פרטיות**, שכל אחת מהן מתנגדת לאות אחת משם הוי"ה, ברוך הוא: גלות **בבל**, כנגד האות י' משם הקב"ה (י-ה-ו-ה), **מדי** כנגד אות ה' משם הקב"ה (י-ה-ו-ה). **יון**, כנגד האות ו' (י-ה-ו-ה), ו**אדום** כנגד אות ה' השניה משמו יתברך (י-ה-ו-ה).

אבל, גלות מצרים היא גלות **כללית ושורשית**, הכוללת בתוכה את כל ארבע הגלויות **ביחד**, והיא מתנגדת כנגד כל **ארבע** אותיות שם הוי"ה (י-ה-ו-ה). כפי שאמר פרעה למשה ואהרן: "מי ה' אשר אשמע בקלו לשלח את ישראל לא ידעתי את ה'". הנה, הדבר הראשון שאמר פרעה, ראש קליפת מצרים, ברוב חוצפתו, היה "מי י-ה-ו-ה...לא ידעתי את י-ה-ו-ה". ובכך התכוון פרעה להודיע למשה ולאהרן כמה גדול כוחה של מצרים בטומאה. שכן, בהיותה גלות **כללית** הכוללת את כל ארבע הגלויות, היא מתנגדת לכל **ארבע** אותיות שם הקב"ה (י-ה-ו-ה).

(על-פי זה יומתק לנו להבין את הפתוב בתפילת העמידה: "ומביא גואל לבני בניהם למען שמו באהבה". הקב"ה מביא גואל לישראל, וגואלם מארבע הגלויות מדי בבל יון אדום, "למען שמו", למען ארבע אותיות שמו יתברך "י-ה-ו-ה", וכל זאת "באהבה". שכן, ב' פעמים "אהבה" הם גמטריה "י-ה-ו-ה").

על-פי האמור, יאיר לנו להבין מה שתקנו לנו חז"ל לשמות **ארבע** כוסות יון בליל פסח, כנגד **ארבע** לשונות הגאולה – **והוצאתי, והצלתי, וגאלתי, ולקחתי** – שזכרו בפרשת "וארא".

ולכאורה תמוה הדבר: וכי, מה ענין **ארבע** לשונות של גאולה בפסח? הרי במציאות היתה רק גאולה אחת – גאולת מצרים... אולם לפי האמור לעיל מובן הדבר. שהרי גלות מצרים כללה בתוכה את כל ארבע הגלויות. אם כן, גם גאולת מצרים היתה כללית וכללה בתוכה את ארבע הגאולות.

אף החיד"א זצ"ל מבאר כן, שגלות מצרים היתה כללות כל ארבע הגלויות, והוא מביא רמז לכך מהפסוק "ואלה שמות בני ישראל הפאים מצרימה" – "**באים**" ראשי-תבות: **בבל אדום יון מדי**. וזאת, כדי לומר לנו, שכל ארבע הגלויות היו **כלולות** בגלות מצרים.

בענין זה, אומר כ"ק האדמו"ר מרן מהרי"ד מבעלזא זיע"א: הנה, מצינו שהשבטים ירדו למצרים ארבע פעמים, ויצאו משם ארבע פעמים: בפעם הראשונה, ירדו למצרים לקנות תבואה, ויצאו משם להביא את בנימין. בפעם השניה, ירדו למצרים עם בנימין, ויצאו משם להביא את יעקב, לאחר שגלה יוסף את עצמו. בפעם השלישית, ירדו למצרים עם יעקב, ויצאו משם לאחר פטירתו, כדי לקבורו במערת המכפלה. ובפעם הרביעית חזרו למצרים אחרי קוברה את יעקב אביהם, כדי להשלים את השיעבוד, ויצאו משם ביציאת מצרים, באותות ובמופתים. הרי לנו ארבע ירידות וארבע יציאות ממצרים, כנגד ארבע הגלויות וארבע הגאולות שנכללו במצרים.

וצריכים אנו להבין, וכי מה הענין כאן, שהשבטים ירדו ארבע פעמים למצרים, וגם עלו ארבע פעמים ממצרים? אלא, אומר האדמו"ר מרן מהרי"ד מבעלזא: הנה למדונו רבותינו ש"מעשה אבות – סימן לבנים". ולכן, כאשר ירדו השבטים למצרים, ועלו משם ארבע פעמים, עשו בכך הכנה ליציאת ישראל מארבע הגלויות העתידיות:

בבל, מדי, יון ואדום.

והנה, מכל זה, אומר ה"בני יששכר", נוכל להתחזק במידת "קל וחמר", שהקב"ה עתיד לגאול אותנו מכל ארבע

הגלויות. שכן, אם הוא יתברך הוציאנו מהקליפה הגדולה של מצרים, שכללה את ארבע הגלויות גם יחד, על אחת כמה וכמה שיוציאנו מכל אחת מארבע הגלויות הפרטיות: **בבל, מדי, יון ואדום**.

על-פי האמור יאיר לנו להבין מה שכתב ה"אגרא דכלה" (עקב), שכאשר אומר האדם את הפסוק (דברים ז', יז): "כי תאמר בלבבך רבים הגוים האלה ממני איכה אוכל להורישם. לא תירא מהם זכר תזכר את אשר עשה ה' אליהך לפרעה ולכל מצרים" – הוא מעורר עליו **חסד עליון**, ויכול להתגבר על אויביו ושונאיו, אף שאין בידי זכויות רבות.

וכפי דבריו הקדושים: "דהנה, כתבו רבותינו הקדושים, צדיקי דורותנו בקבלה, מבעלי רוח הקדש, (ש)כאשר יצטרך אדם לאיזה ישועה, כגון לרפואה ולהצלחה, ולעבור במצולות ים מבלי מכשול, אזי יזכור במו פיו, מעין אותן **הנסים** בכיוצא בזה שנעשו לצדיקי הדורות לרבים או ליחיד. וזהו שאמר גם כן בסגולה, הגם שלא יהיה בידיך זכות כל-כך (יאמר), 'זכר תזכר את אשר עשה ה' אליהך לפרעה ולכל מצרים', ובהתעוררות סיפורי **הנסים** כביכול יתגבר **כח חסד עליון** עליך... והתורה הקדושה המיעצת לישראל בהכמה, צוטה אותנו כן לספר ולזכור ביציאת מצרים, שהוא כולל כל **הנסים**, ואפילו יארע, חס ושלום, דבר חדש, הכל היה **נס** דוגמתו ביציאת מצרים. ועל-ידי זה פלו אויביהם בהשמד וכלה לאין מרפא, אמן כן יאמר השם".

רעיון קדוש זה מבואר גם ב"תפארת שלמה" (רמזי פסח): "מזכירין יציאת מצרים **בלילות**, 'לילה' רומז לימי הגלות, שנדמה **ללילה**. ואנו, על-ידי סיפור יציאת מצרים בזו **הלילה** (=בגלות), משפיעים, שגם בזמן הגלות, יתעוררו (עלינו) **הרחמים והחסדים** מיציאת מצרים... וזהו שאמרו (הגדה של פסח): 'שהיו... מספרים ביציאת מצרים כל אותו הלילה, עד שבאו תלמידיהם ואמרו להם רבותינו הגיע זמן קריאת שמע של **שחרית**. (שחרית זהו) רמז על הגאולה העתידה, (שנקראת) אילת השחר". (אילת השחר = "האור" שעולה ממזרח, ומאיר את האופל/השחר).

מכל זה נמצאנו למדים, שמאחר וגלות מצרים היא כללות כל ארבע הגלויות, הזכרת יציאת מצרים ("זכר תזכר את אשר עשה ה' אליהך לפרעה ולכל מצרים") היא סגולה להנצל מכל הצרות שיש לנו, בבחינת: "מזכירין יציאת מצרים **בלילות** (=בזמן הצרות)". שכן, על-ידי הזכרת שם מצרים, הכוללת את כל הגלויות, מתעוררים **החסדים והנסים**, כדי להנצל גם מהצרות ומהגלויות הפרטיות שלנו. (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן) "לא יחל דברו ככל היצא מפיו יעשה" (ל' ג')

על הנאמר בפרשה: "לא יחל דברו ככל היצא מפיו יעשה". פרש רבנו יוסף חיים זצוק"ל זיע"א: "לא יחל דברו", דהינו, אדם שלא מחלל את דיבורו - פלומר, לא מדבר דברים אסורים - זוכה לכך ש"כל היוצא מפיו" - כל מה שמבקש הוא מבורא עולם - "יעשה" - מיד מתקבלת בקשתו, ואבינו שבשמים ממלא את משאלות לבו. וזאת עלינו לדעת, שקיבול תפילותיו ובקשותיו של הנזקר בלשונו מובטחים לו אף אם לכאורה נכשל הוא בשגגה בדברים אחרים, ועדין לוקה הוא בכשרון המעשים, ואפילו כך - כיון ששומר הוא מאד על קדושת פיו ולשונו, ואינו מוציא מפיו דבר מגונה בשום אופן, ראוי הוא שתעשה בקשתו, וימלא ה' כל משאלות לבו. ובענין זה מסופר, כי בימי ה"בעל שם טוב", היה אדם אחד, שנודע בשם 'השיפור המברך', וכל אימת שהיו באים לפניו ומתברכים ממנו - היו נושעים. בקש ה"בעל שם טוב" לתהות על קנקנו, והלך לראות את אורח חייו, כי היה חדר תמוה בעיניו, שאיש אשר שם בפוס עינו, ומתגולל בשכרותו רוב היום, כיצד יוכל לפעול ישועות? בא ה"בעל שם טוב" לביתו, וראהו בקלקלתו - שותה יין לסובא, ונופל שיפור שרוע על מטתו - וכך הוא ישן רוב היום. למחרת הוא קם, מניח תפילין ומתפלל כאיש ירא שמים ובבכיות רבות, אך תיכף ומיד לאחר התפילה שוב שותה ונופל שיפור, וחוזר חלילה.

תמה ה"בעל שם טוב" על הדבר, וערך שאלת חלום, וגילו לו מן השמים, כי לשיפור זה ישנה נשמה גבוהה של אדם צדיק בדורות הקודמים. אותו צדיק היה מושלם בכל, ורוב ימיו ולילותיו היה עסוק בתורה, אלא שזלזל בתפילה ובמצות תפילין, והיה מקימן בחטף, ומבלי פונה ראוייה. לכן נגזר עליו בשמים לרדת שוב לעולם, כדי לתקן את ענין התפילה. אולם הנשמה בכתה לפני בית דין של מעלה, כי אם תרד שוב לעולם הזה, יכול להיות שתפגום יותר מאשר תתקן, שהרי בגלגול הקודם לא חטא כלל. על-כן הוצע לה, שתיפול לשכרות רוב היום, ושיפור פטור מהמצות, ולא יהיה עליו חטא בגין זה. ובזמן שיהיה פכח יתפלל כראוי, כדי שיתקן את מה שענתו (=תפילה ומצות תפילין). הסכימה הנשמה לתנאי זה, וכך ירדה לעולם. וזה פשר המחזה באותו שיפור, אשר ברכותיו לא שבו ריקם, ותפילתו היתה בבכיות נוראות ובכנות הלב. וכשהגיעו תלמידיו לפניו, אמר להם ה"בעל שם טוב": "אמנם, אותו שיפור היה עסוק בגלגול הקודם אך ורק בתורה ובמצות. אבל, ברצוני להדגיש בפניכם, שגם ללא זאת: ראוי הוא שיתקבלו כל ברכותיו, כיון שישן הוא רוב היום, ואינו מוציא שום דבר מגונה מפיו.

יהי רצון, שנזכה כלנו לנצור את לשוננו מכל דיבור אסור, וימלא ה' כל משאלות לבנו לטובה ולברכה לעבודתו יתברך, אמן. **שבת שלום לכל בית ישראל!** **נא לשמור על קדושת הגיליון!**

כניסת השבת: 19:16

bnei-zion.com

פרשת השבוע: מסעי

ר"ת 21:09 יציאת השבת: 20:27

ערש"ק כז' תמוז תשע"ז (21.7.17)

הפטרָה: "שמעו דבר ה'" (לקבלת העלון שלח הודעה ל: moshe45@bezeqint.net). (לפי העיר חיפה)

"בני ציון"

"אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים לצבאתם ביד משה ואהרן" (לג' א')

על פרשת "מסעי", העוסקת ב-מב' (=42) המסעות שנסעו ישראל במדבר, כותב ה'עבודת ישראל' (המגיד מקוזניץ זיע"א): "פרשה זאת נקראת תמיד (בימי) **בין המצרים**, שהם נחשבים כ"א (=21) ימים... (ובימים אלו יש) כ"א יום ו-כ"א לילות, (ש)הם (ב)יחד (=מב' (=42) - כנגד מ"ב מסעות שצריך לעבור **בין המצרים**...) (כדי) לתקן הכל, ולעבוד את ה'. הגם שהזמן גרמא (=גורם) להיות עצוב ונאנח על חרבן הבית. עם כל זאת, יש לחזק את עצמו ולטהר לבבו, ולעבוד (את) ה' בתורה ותפילה בשמחה, בפרט בשעת אמירת שירות ותשבחות".

מביאור דבריו הקדושים של ה'עבודת ישראל' אנו למדים, שפרשת "מסעי" נקראת תמיד בימים של **בין המצרים**, שהם כא' (=21) הימים שבין שבעה עשר בתמוז לבין תשעה באב, ובהם אנו מתאבלים על חרבן בית המקדש.

ומוסיף ה'עבודת ישראל' ואומר, ש-כא' הימים הללו כוללים בתוכם כא' לילות - וב)יחד מב' (=42) ימים ולילות, שהם כנגד מב' (=42) המסעות שעברו בני ישראל במדבר.

וצריכים אנו להבין ענין זה. שכן, וכי מה הקשר בין מב' (=42) המסעות שעברו בני ישראל במדבר, לבין מב' (=42) הימים והלילות שיש בימים של **"בין המצרים"**?

תחילה, נקדים להביא מה שכתב ה'מגלה עמוקות' (פרשת "מטות מסעי"), שבפסוק: "אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים לצבאתם...". רמזים ארבע הגלויות של עם ישראל. הנה, "אלה מסעי בני ישראל" הם ראשי תיבות של **אדום מדי בבל יון, ארבע הגלויות שעתידים ישראל לעבור עד ביאת גואל צדק (אחרי גלות מצרים)**.

וכפי דבריו הקדושים: "והנה, הלכו ישראל במדבר מ"ב (=42) מסעות, שנרמזין בו (=בהם) כל ימי עולם, עד ביאת הגואל, ובפרשה זו נרמזין **אלה מסעי בני ישראל** - (ראשי תיבות) **אדום מדי בבל יון**".

וראוי להוסיף מה שהביא ה'מגן אברהם' (או"ח סימן תכח, ח'), (בשם "צרור המור", המקובל האלקי רבי אברהם סבע זיע"א, ממגורשי ספרד): "כתוב בצרור המור: מ"ב מסעות שבפרשת ואלה מסעי אין להפסיק בהם, שהם נגד שם מ"ב". דהינו, שאין ראוי להפסיק באמצע הקריאה של מב' (=42) המסעות, כדי להזמין עולה אחר לתורה. שכן, כותב "צרור המור" אלו מ"ב המסעות מכונים כנגד שם מ"ב (=שם של הקב"ה).

וכן כתב רבנו האריז"ל ("ליקוטי תורה"): "הנה נזכר כאן מ"ב מסעות, והוא שישראל יצאו ממצרים בכח שם מ"ב (של הקב"ה)". ואילו ה'אגרא דכלה' כותב, שענין זה רמז בפתוב "אלה מסעי בני ישראל". שכן **"מסעי בני"** הם ראשי תיבות מב' (=42).

(ידוע מה ששינונו בגמרא (קידושין עא'): "אמר רבי יהודה אמר רב: שם (של הקב"ה) בן ארבעים ושתים אותיות (מב' (=42)), אין מוסרין אותו אלא למי שצנוע, וענו, ועומד בחצי ימיו, ואינו כועס, ואינו משתכר, ואינו מעמיד על מידותיו. וכל היודעו, והזהיר בו, והמשמרו בטהרה, אהוב למעלה ונחמד למטה, ואימתו מוטלת על הבריות, ונחל שני עולמים - העולם הזה, והעולם הבא".

הנה מבוואר מפאן, שיש שם של הקב"ה, שהוא בעל מב' (=42) אותיות, שכל מי שידעו וזהיר בו - אימתו מוטלת על הבריות. והנה, הרבה פרושים כבר נאמרו על השם בן מב' (=42) האותיות של הקב"ה, שיש בו הרבה סגולות).

וצריך לדעת, שאת השם בן מב' (=42) האותיות (של הקב"ה) אנו מזכירים בכל יום בתפילת שחרית בסדר הקורבנות, כשאנו אומרים "אנא בכח":

אָנָא בְּכַח, גְּדַלַת יְמִינְךָ, תַּתִּיר צְרוּרָה. (אב"ג ית"ץ, כַּנְגֵד יוֹם א').

קַבֵּל רִנַּת, עֲמֻךְ. שִׁגְבִינוּ, טַהֲרֵנוּ נוֹרָא. (קר"ע שט"ן, כַּנְגֵד יוֹם ב').

נָא גְבוּר, דוֹרְשֵי יְהוּדָךְ, כַּבֵּבַת שְׁמַרְם. (נג"ד יכ"ש, כַּנְגֵד יוֹם ג').

בְּרַכְם טַהֲרַם, רַחֲמֵי צְדָקָתְךָ, תְּמִיד גְּמֵלִם. (בט"ר צת"ג, כַּנְגֵד יוֹם ד').

חֲסִין קְדוֹשׁ, בְּרַב טוֹבְךָ, נִהַל עֲדָתְךָ. (חק"ב טנ"ע, כַּנְגֵד יוֹם ה').

יְחִיד גְּאֵה, לְעַמְךָ פְּנֵה, זוֹכְרֵי קִדְשְׁתְךָ. (יג"ל פוז"ק, כַּנְגֵד יוֹם ו').

שׁוֹעֲתֵנוּ קַבֵּל, וְשִׁמְעַ צַעֲקֹתֵנוּ, יוֹדַע תַּעֲלוּמוֹת". (שק"ו צי"ת, כַּנְגֵד יוֹם שַׁבָּת).

(תְּפִילָה זוֹ שֶׁל "אָנָא בְּכַח" מִיוֹחֶסֶת לַתְּנָא הָאֱלֹקֵי רַבִּי נְחוּנְיָא בֶּן הַקְּנָה, וְכָל כֹּלָה מְבוֹסְסַת עַל שֵׁם מִב' (=42) אוֹתִיּוֹת, הַמְתַּחַלְקוֹת לְשִׁבְעָה שְׁמוֹת, כַּנְגֵד שְׁבַעַת יְמֵי הַשְּׁבוּעַ. הַשֵּׁם בֶּן מ"ב הָאוֹתִיּוֹת הוּא רְאִשֵׁי הַתִּיבוֹת הַיוֹצְאִים מִרְאִשֵׁי הַתִּיבוֹת שֶׁל "אָנָא בְּכַח" (אב"ג ית"ץ קר"ע שט"ן נג"ד יכ"ש בט"ר צת"ג חק"ב טנ"ע יג"ל פוז"ק שק"ו צי"ת).

וּכְפִי דְבְרֵי הַקְּדוּשִׁים שֶׁל "צְרוּר הַמּוֹר": "אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל, שֶׁנִּכְתְּבוּ כָּאֵן שְׁנַיִם וְאַרְבָּעִים מְסֻעוֹת, רְמִזוּ לְשֵׁם הַמְּפֹרָשׁ שֶׁל שְׁנַיִם וְאַרְבָּעִים, הוּא שֵׁם אב"ג ית"ץ... וְלִכְּן נִכְתְּבוּ כָּאֵן שְׁנַיִם וְאַרְבָּעִים מְסֻעוֹת, כַּנְגֵד זֶה הַשֵּׁם (בֶּן מִב' (=42) הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַקַּב"ה)... (ו) אֵין לְהַפְסִיק הַחֲזוֹן בְּקִרְיַת הַפְּרָשָׁה... וְנִרְאָה שֶׁנִּכְתְּבוּ בְּכָאֵן אֵלוֹ הַמְּסֻעוֹת בְּשֵׁם ה' לְהַשְׁרִישְׁנוּ שְׂרֵשׁ וּבִטְחוֹן גְּדוֹל בְּגֵאוּלָה הַעֲתִידָה וּבַעֲנִין הַצְּרוּת שְׁעוֹבְרוֹת עֲלֵינוּ, וְלַחֲזוֹק יָדִים רְפוּת לְפִי שֶׁהַשֵּׁם (יִתְבָּרֵךְ) צוּפָה וּמְבִיא עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת, וְרוֹאֵה הַגְּלוּיּוֹת שִׁיעֲבְרוּ עֲלֵינוּ, וּבִפְרָט הַגְּלוּת הַרְבִּיעִי הַחֲזוֹקָה (=הַגְּלוּת הַנוֹכְחִית). וְכַתֵּב אֵלוֹ (מִב' (=42) הַמְּסֻעוֹת, לְהַבְטִיחֵנוּ בְּטְחוֹן גְּדוֹל וְחֲזוֹק, כִּי אֶף-עַל-פִּי שֶׁנַּעֲבֹר צְרוּת רַבּוֹת וְרַעוּת, הַשֵּׁם יַחֲיֵנוּ וְיוֹצִיאֵנוּ מִגְּלוּתֵינוּ, כְּמוֹ שֶׁעָשָׂה בִּיצִיאַת מִצְרַיִם...". אכ"ר (עַד כָּאֵן דְּבְרֵי הַקְּדוּשִׁים שֶׁל "צְרוּר הַמּוֹר").

וְעַתָּה, בָּא וְרֵאֵה דְבַר פְּלֵא, מַה שֶׁכָּתַב ה' דְּגַל מַחְנֵה אֶפְרַיִם" (וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה), שֶׁכָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לֵלֵא יוֹצֵא מִן הַפֶּלֶל, עוֹבֵר בְּמִשְׁךְ כָּל יְמֵי חַיָּו, מִיּוֹם הַיּוֹלְדוֹ וְעַד יוֹם מוֹתוֹ, אֵת כָּל מִב' (=42) הַמְּסֻעוֹת שֶׁעָבְרוּ יִשְׂרָאֵל בְּמַדְבַּר. וּכְפִי דְבְרֵי הַקְּדוּשִׁים: "שְׁמַעְתִּי בְּשֵׁם אֲדוֹנֵי זְקֵנֵי זְלֵלָה", כִּי כָּל הַמְּסֻעוֹת הֵיוּ מִב, וְהֵם אֵצֶל כָּל אָדָם מִיּוֹם הַיּוֹלְדוֹ עַד שׁוּבוֹ אֶל עוֹלְמוֹ... כִּי מִיּוֹם הַלֵּידָה וְהַיּוֹצְאָתוֹ מִרְחֵם אִמּוֹ, הוּא בְּבַחֲיַת 'יצִיאַת מִצְרַיִם' כְּנוֹדַע, וְאַחֲר-כֵּן נוֹסַע מִמְּסַע לְמְסַע, עַד בּוֹאוֹ אֶל אֶרֶץ הַחַיִּים הַעֲלִיוֹנָה (בְּשָׂמִים)... וּבּוֹדָאֵי נִכְתְּבוּ הַמְּסֻעוֹת בַּתּוֹרָה, לְהוֹרוֹת הַדְּרֹךְ הַיָּשָׁר לְאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, לִידַע הַדְּרֹךְ אֲשֶׁר יֵלֵךְ בּוֹ כָּל יְמֵי חַיָּו, לִיסַע מִמְּסַע לְמְסַע".

וְהֵנָּה, כְּאֲשֶׁר נִצְרַף אֵת שְׁנֵי הַיְסוּדוֹת שֶׁלְמַדְנוּ - הָאֶחָד, ש-מִב' (=42) הַמְּסֻעוֹת מְכוּנָיִם כַּנְגֵד שֵׁם הַקַּב"ה שֶׁל מִב' (=42) אוֹתִיּוֹת. וְהַשְּׁנִי, ש-שְׁכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל עוֹבֵר בִּיְמֵי חַיָּו אֵת כָּל מִב' (=42) הַמְּסֻעוֹת - הֵנָּה נִשְׁכָּל לְהַבִּין שֶׁכָּל אֶחָד מֵאֵתְנוּ מִיּוֹם לֵידָתוֹ וְעַד פְּטִירָתוֹ, שָׂאז הוּא מַחְזִיר אֵת נִשְׁמָתוֹ לְבוֹרָא עוֹלָם, הָרִי הוּא חַי וְנוֹשֵׁם אֵת כָּל מִב' (=42) הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל "אָנָא בְּכַח", שֶׁהֵם בְּעֶצֶם מִב' (=42) הַמְּסֻעוֹת שֶׁל כָּל יְמֵי חַיָּו.

"לֹא יַחַל דְּבַרְוּ כֹּכָל הַיִּצָא מִפִּיו יַעֲשֶׂה" (עַל פִּי "אוֹרֵה שֶׁל תּוֹרָה" לְהַר"ק פִּינְהַס פְּרִידְמָן)

עַל הַנְּאָמַר בַּפְּרָשָׁה, "לֹא יַחַל דְּבַרְוּ כֹּכָל הַיִּצָא מִפִּיו יַעֲשֶׂה", פֶּרַשׁ רַבֵּנוּ יוֹסֵף חַיִּים זְצוּק"ל זִיע"א: "לֹא יַחַל דְּבַרְוּ", דְּהֵינּוּ, אָדָם שֶׁלֹא מַחְלָל אֵת דִּיבוּרוֹ - פְּלוּמַר, לֹא מְדַבֵּר דְּבָרִים אֲסוּרִים - זוֹכָה לְכָךְ שִׁ"כָּל הַיּוֹצֵא מִפִּיו" - כָּל מַה שֶׁמְבַקֵּשׁ הוּא מְבוֹרָא עוֹלָם - "יַעֲשֶׂה" - מִיָּד מִתְקַבֵּל בְּקִשְׁתּוֹ, וְאָבִינוּ שְׁבַשְׂמִים מְמַלֵּא אֵת מִשְׁאֵלוֹת לְבוֹ. אוֹלָם, אִם חָס וְחָלִילָה יוֹצֵאִים דִּיבוּרִים רָעִים מִפִּיו, הוּא בּוֹרָא עַל-יָדֵי כָךְ מְלֶאכִים וּמִשְׁחִיתִים רָעִים, הַמְקַטְרְגִים עָלָיו, וּמְבַקְשִׁים לְהַזִּיקוֹ. שְׁכּוֹ, צְרִיף לְדַעַת (מוֹעֵד קָטוֹן יח'), (ש)"בְּרִית כְּרוּתָה לְשַׁפְּתִים" - דְּהֵינּוּ, יֵשׁ כַּח בְּשַׁפְּתִים/בְּפֶה - לְטוֹב אוֹ לְרַע חָלִילָה.

בְּבֵית הַעֲלָמִין סְגוּלָה בְּעִיר פְּתַח תְּקוּוֹה יִשְׁנָה מְצַבָה עֲתִיקָה, שֶׁהִיא הָרֵאשׁוֹנָה בְּבֵית הַקְּבָרוֹת, וְעֲלִיָה חֲקוּקוֹת בְּאוֹתִיּוֹת גְּדוּלוֹת הַמַּלְאִכִים "בְּרִית כְּרוּתָה לְשַׁפְּתִים".

הַסִּיפּוֹר שֶׁמֵּאַחֲרֵי מְצַבָה זוֹ הוּא נוֹרָא! בֵּית הַעֲלָמִין הוֹקֵם בְּשַׁנַּת תַּרמ"ט, וּב-י"ט בְּתַשְׁרִי תַרמ"ט נִקְבַּר שֵׁם הַנְּפֹטֵר הָרֵאשׁוֹן, שִׁסִּיפּוֹר פְּטִירָתוֹ מְבֹטָא אֵת דְּבָרֵי חו"ל הַנִּי"ל: "בְּרִית כְּרוּתָה לְשַׁפְּתִים".

הָיָה זֶה כְּאֲשֶׁר קִדְּשׁוּ אֵת חֲלֻקַּת בֵּית הַקְּבָרוֹת, כְּמִנְהַג יִשְׂרָאֵל לְקַדֵּשׁ אֵת הַחֲלֻקָה/הָאֲדָמָה, לְפָנֵי שְׁקוּבַעִים אוֹתָהּ עֲבוּר קְבוּרַת נְפֹטֵרִים, וְהַנְּפֹטֵר הַנִּי"ל הָיָה בֵּין אוֹתָם אֲנָשִׁים שֶׁקִּדְּשׁוּ אֵת בֵּית הַקְּבָרוֹת. לְאַחַר שְׁסִימוֹ, לְפָנֵי שֶׁפָּנוּ לְלַכֵּת מִשָּׁם, עָמְדוּ אוֹתָם קְבוּצַת אֲנָשִׁים וְשׁוֹחֲחוּ בִּינֵיהֶם, וּבְהַלְצָה אָמְרוּ זֶה לְזֶה: "נוֹ נוֹ, מִי יִהְיֶה כָּאֵן הַנְּפֹטֵר הָרֵאשׁוֹן?" עָמַד אֶחָד מִן הַנִּיבְּבִים וְהַחְזִיר אֵת תְּשׁוּבָתוֹ בְּהַלְצָה: "אֵין לִי בַעֲיָה לְהִיּוֹת הָרֵאשׁוֹן!". לֹא עָבְרוּ עֲשָׂרָה יָמִים, וְהָאָדָם סָגַר אֵת עֵינָיו וְנִלְקַח לְבֵית עוֹלְמוֹ לְמַגִּינַת כָּל מְכַרְוֵי! (לְכּוֹן צְרִיף מְאֹד מְאֹד לְהִיזָהר בְּכָל מְלָה שְׁמוֹצִיאִים מִהֶפֶה, וְאַפִּילוֹ בְּהַלְצָה גְּמוּרָה)... שַׁבַּת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל!

בס"ד "וישמיענו ברחמי לעיני כל חי לאמר. הן גאלתי אתכם אחרית פראשית"

בס"ד

כניסת השבת: 19:16

בnei-zion.com

פרשת השבוע: מסעי

ר"ת 21:09 יציאת השבת: 20:27

ערש"ק כז' תמוז תשע"ז (21.7.17)

הפטרה: "שמעו דבר ה'" (לקבלת העלון שלח הודעה ל: moshe45@bezeqint.net). (לפי העיר חיפה)

"בני ציון"

"אלה מסעי בני ישראל" (לג' א')

על בפסוק: "אלה מסעי בני ישראל", כותב "אור החיים" הקדוש: שתכלית מסעות בני ישראל במדבר היתה להעלות את **ניצוצי קדושה**, שנפלו בתוך **פוחות הטומאה**, הנמצאים במדבר, שהם בבחינת 'נחש שרף ועקרב' (כפי שכתוב (דברים ח' טו): "המוליכך במדבר הגדל והנורא נחש שרף ועקרב וצמאון אשר אין מים"). ולכן היו ישראל שוהים במקום אחד זמן קצר, ובמקום השני זמן ארוך, הכל לפי הצורך עד שהשלימו לברר את **ניצוצי הקדושה**.

וכפי דבריו הקדושים: "אכן יתבאר על-פי אנשי אמת, שהליכת ישראל במדבר היתה כדי לברר **ניצוצי הקדושה**, שאנס איש הבליעל (=הס"מ) החונה במדבר השומם, ששם קנה מקומו נחש שרף ועקרב. ודרכו של עדת ה' (=בני ישראל) היא להוציא בולעו (=ניצוצי הקדושה) מפיו. והוא הטעם לכך שהיו ישראל חונים במקום אחד שנה ובמקום אחר י"ב שעות, שהוא כפי מה שצריך כדי לברור את ה**ניצוצות** שישנם במקום ההוא".

ועתה, הבה נתבונן בדברי חז"ל במדרש (שמו"ר ג', ו'): "אמר ליה הקב"ה למשה: שמי אתה מבקש לידע? (הרי) לפי מעשי אני נקרא! פעמים שאני נקרא ב-אל שדי, בצבאות, באלהים, בה'. כשאני דן את הבריות אני נקרא 'אלהים', וכשאני עושה מלחמה ברשעים אני נקרא 'צבאות'. כשאני תולה (=מסתכל) על חטאיו של האדם אני נקרא 'אל שדי', וכשאני מרחם על עולמי אני נקרא ה', שכן ה' הוא מידת הרחמים, (כפי) שנאמר (שמות לד'): 'ה' אל רחום וחנון'".

לפי זה, מגלה לנו רבנו האריז"ל (שער הכוונות, תפילת השחר, דרוש ג'), שהשם בן **מ"ב** אותיות היוצא מתפילת "אנא בכח", סגולתו היא להעלות את **ניצוצי הקדושה** שברר איש ישראל בעולם הזה (על-ידי עסק התורה, התפילה והמצות) לשמים לפני הקב"ה.

והנה, כבר נתבאר, ששם **מ"ב** מתחלק לשבעה שמות, כנגד שבעת ימי השבוע.

אנא בכח, גדלת ימינך, תתיר צרוורה. (**אב"ג ית"ן**, כנגד יום א').

קבל רנת, עמך. שגבנו, טהרנו נורא. (**קר"ע שט"ן**, כנגד יום ב').

נא גבור, דורשי יחודך, כבבת שמרם. נג"ד יכ"ש, כנגד יום ג').

ברכם טהרם, רחמי צדקתך, תמיד גמלם. (**בט"ר צת"ג**, כנגד יום ד').

חסין קדוש, ברב טובך, נהל עדתך. (**חק"ב טנ"ע**, כנגד יום ה').

יחיד גאה, לעמך פנה, זוכרי קדשתך. (**יג"ל פז"ק**, כנגד יום ו').

שועתנו קבל, ושמע צעקתנו, ידע תעלומות." (**שק"ו צי"ת**, כנגד יום שבת).

ומבאר האריז"ל, שכל שם מיועד להעלות את התורה והמצות של אותו יום המכון כנגדו. דהינו, שם **אב"ג ית"ן** מעלה את התורה והמצות של יום ראשון (כאשר שאר השמות של שם **מ"ב** מסיעים לו). וכך בכל יום ויום עד בוא יום השבת, שאז צריך לכוון ב-**שק"ו צי"ת** - שהוא כנגד יום השבת, והוא עיקר השם של **מ"ב** האותיות להעלות את התורה והתפילה למעלה.

כדי להבין ענין זה ביתר שאת, הבה נתבונן בדברי הנביא ישעיה (ו', א'): "בשנת מות המלך עזיהו ואראה את אדני ישב על כסא רם ונשא ושוּליו מלאים את ההיכל. שרפים עמדים ממעל לו שש כנפים שש כנפים לאחד: בשתים יכסה פניו, ובשתים יכסה רגליו, ובשתים יעופף". ופרש רש"י: "בשתים יכסה פניו שלא יביט לצד השכינה. ובשתים יכסה רגליו לצניעות, (כדי) שלא יראה כל גופו לפני בוראו... ובשתים יעופף".

לפי זה מגלה לנו התנא האלקי רשב"י בתקוני הוזהר (תיקון סט', קג) ששש האותיות שיש בכל יום ויום מתחלקות

ממש כסדר שש כנפי המלאכים. (שהרי, כפי שלמדנו, השם "אנא בכח" סגולתו להעלות את התורה והמצוות לשמים).

הנה, השם של יום ראשון, **אב"ג ית"צ**, שתי האותיות הראשונות **'אב' (אב"ג ית"ץ)** – תפקידן לכסות את פני המלאך שנברא מהמצוה שעשינו. שתי האותיות האמצעיות **'גי' (אב"ג ית"צ)** – תפקידן לכסות את רגלי המלאך שנברא מהמצוה (כדי לשמור את רגלי המלאך ממלאכי חבלה ומזיקין, שלא ישלטו בו). ושתי האותיות האחרונות **'תץ' (אב"ג ית"צ)** הן הכנפים של המלאך, כדי לעופף מעלה, ולהגיע עד לפני כסא כבודו יתברך. והנה מה שכתב רבנו חיים ויטאל ב"שער הפונות" לרבנו האריז"ל (תפילת שחרית, דרושי 'עלינו לשבח' ונוסח התפילה): **"אנא בכח, גדלת ימינך..."**, ויאמר כל שתי תיבות ביחד: **'אנא בכח' ויפסיק, 'גדלת ימינך' ויפסיק, 'תתיר צרורה' ויפסיק.** ונראה לעניות דעתי, שהטעם הוא לכוון אל מה שנתבאר אצלנו, כי כל שם מאלו ה-ז' שמות של מ"ב יש בו שש אותיות, ומתחלקים ל-ג' בחינות: בשתי אותיות יכסה פניו, בשתיים יכסה רגליו ובשתיים יעופף, ולכן צריך לחבר כל שתי אותיות ביחד.

נפלא להוסיף כאן מה שכתב השל"ה הקדוש, בשם המקובל האלקי הרמ"ק, ב"פרדס רימונים" (שער יח, סוף פרק יג): **"כתב הרשב"י ע"ה (תיקוני זוהר שם), שבכל שם יש ו' אותיות נגד שש כנפים שבשרפים, ועל-כך נאמר (ישעיה ו'): 'שש כנפים שש כנפים לאחד'. ואמר, ששם זה טוב להזכירו קודם שנתו... (של) האדם. (וכן) סמוך לעת פטירתו. כי על-ידי כנפים אלה בשתי אתון (=אותיות)... הנשמה תכסה פניה (ובשתיים תכסה רגליה)... ובשתיים תעופף הנשמה למעלה, ותזכה להנצל ממלאכי חבלה ומזיקין, ותזכה לחיי העולם הבא."**

מעשה יאירו עינינו להבין את הקשר הנפלא בין **מ"ב** המסעות של ישראל במדבר, לבין **מ"ב** אותיות שם הקב"ה. שהנה, מאחר וכבר למדנו מדברי ה"אור החיים" הקדוש, שענין מסעות ישראל היה כדי להעלות ולברר את **ניצוצי הקדושה** שהיו טמונים במדבר. והרי כל העלאת ניצוצי הקדושה הן דוקא על-ידי שם בן **מ"ב** אותיות.

לכן סבב הקב"ה כה, שבני ישראל יסעו בדיוק **מ"ב** מסעות, כנגד שם **מ"ב** אותיות. ובכל מקום ומקום שישבו שם ישראל, היה כפי הזמן שבו היו צריכים לתקן ולברר את **ניצוצי הקדושה** שהיו טמונים שם.

מכאן צריכים אנו לדעת, שכמו שדור המדבר עברו **מ"ב** מסעות, שהם כנגד שם **מ"ב**, כדי לברר ולהעלות את כל **ניצוצי הקדושה** מתוך **כוחות הטומאה**. (ועל-ידי כך עשו הכנה לדורות שאחריהם), כך צריך כל אחד מישראל לעבור במשך חייו **מ"ב** מסעות, כדי להכניע את כל כוחות המתנגדים לעבודת ה' ולברר את כל **ניצוצי הקדושה** על-ידי שם **מ"ב**.

וכאשר נתבונן, נראה, שיש בכך חיוק גדול ונפלא, שלא יפול האדם ברוחו, שמא לא יצליח להשלים את משימתו בקדש במסעות אלו. שהרי, כפי שלמדנו, דור המדבר כבר סללו את הדרך לכל הדורות הבאים אחריהם. ולכן נמצא לפי זה, שמאחר ודור המדבר, בהנהגת משה ואהרן, זכו להעלות ולברר את **ניצוצי הקדושה** על-ידי שם **מ"ב**, יוכל כל אחד ואחד מאתנו לזכות ולהצליח גם במסע **מ"ב** מסעותיו בעולם הזה. אמון בן יהי רצון. (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

איכה, איכה...

פעם אחת, בערב תשעה באב, בקר רבי יצחק מראדוויל בביתו של רבי אברהם פרידמן, שזכה לכינוי "המלאך". בתום הסעודה המפסקת, הלכו שניהם לבית הכנסת, לקריאת מגילת "איכה" ולאמירת קינות. לאחר תפילת ערבית, פתח החזן בקריאת פסוקי "איכה", ומיד נשמעה אנחה גדולה מפי רבי אברהם, שצעק מדי פעם "איכה! איכה!", כשראשו מושפל ונתון בין ברכיו. בתום הקריאה ואמירת הקינות, הלכו המתפללים לבתיהם, אולם רבי אברהם לא מש ממקומו, אלא ישב רכון על הקרקע, כשהוא צועק שוב ושוב – "איכה! איכה!". בחצות הלילה, נלאה (=התעייף) רבי יצחק מלחכות למארחו, ופרש לביתו של רבי אברהם כדי לישון כמה שעות. כשתזר בבקר לבית הכנסת, נדהם למצוא את הצדיק הדגול, כשראשו נתון בין רגליו, ומפיו נשמעת מדי פעם הקריאה: "איכה! איכה!". למחרת היום, שב רבי יצחק לביתו, ואמר למקורביו: ראיתי בימי חיי כמה וכמה צדיקים וגדולים בתורה ובחסידות. אך מה שעניי ראו זה עתה אצל רבי אברהם, לא ראיתי מעולם במקום אחר, ולא לחינם קוראים לצדיק נאצל זה "המלאך" – שכן, אין הוא נוהג בעצמו כאחד האדם, אלא כמלאך ה' צבאות...

נא לשמור על קדושת הגיליון!

שבת שלום לכל בית ישראל!

בס"ד "וַיִּשְׁמַעְנוּ בְּרַחֲמָיו לְעֵינַי כָּל חַי לְאֹמֶר. הֵן גְּאֻלְתִּי אֶתְכֶם אַחֲרֵית כְּרֵאשִׁית"

כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 19:16

בnei-zion.com

פְּרֻשַׁת הַשָּׁבוּעַ: מְסַעֵי

ר"ת 21:09 יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 20:27

עֲרֵשׁ"ק כִּז' תְּמוּזַת שַׁע"ז (21.7.17)

הַפְּטָרָה: "שְׁמַעוּ דְבַר ה'" (לקבלת העלון שלח הודעה ל: moshe45@bezeqint.net). (לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וַיַּעַל אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן אֶל הַר הָהָר... וַיָּמַת שָׁם... בַּחֲדָשׁ הַחֲמִישִׁי בְּאַחַד לַחֲדָשׁ" (לג' לח')

עַל הַפְּתוּב, "וַיַּעַל אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן אֶל הַר הָהָר... וַיָּמַת שָׁם... בַּחֲדָשׁ הַחֲמִישִׁי בְּאַחַד לַחֲדָשׁ", שׁוֹאֲלִים חו"ל, מְדוּעַ בְּחַר הַקַּב"ה לְסַפֵּר לָנוּ פְּעַם נוֹסֶפֶת עַל פְּטִירַתוֹ שֶׁל אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן בְּהַר הָהָר, וְהֵלֵא כִּבְר לְפָנָיו כֵּן, בְּפִרְשַׁת "חֻקַּת" מְסַפֵּר לָנוּ הַתּוֹרָה עַל מוֹתוֹ, כִּפִּי שְׁפָתוֹב שָׁם (כ' כט'): "וַיָּמַת אֶהֱרֹן שָׁם בְּרֵאשׁ הָהָר... וַיִּרְאוּ כָּל הָעֵדָה כִּי גֹעַ אֶהֱרֹן וַיִּבְכוּ אֶת אֶהֱרֹן שְׁלֹשִׁים יוֹם כָּל בַּיִת יִשְׂרָאֵל".

עוֹד רְאוּי לָנוּ לְהַתְּבַנֵּן, מְדוּעַ מְצִינַת הַתּוֹרָה בְּפִרְשַׁתָּנוּ שְׁאֶהֱרֹן הַכֹּהֵן נִפְטָר בְּרֵאשׁ חֲדָשׁ אָב, כִּפִּי שְׁפָתוֹב: "וַיָּמַת שָׁם... בַּחֲדָשׁ הַחֲמִישִׁי בְּאַחַד לַחֲדָשׁ". וְהֵלֵא בְּכָל הַתּוֹרָה כְּלָה לֹא מְצִינֵנוּ שֶׁהַתּוֹרָה מְצִינַת תַּאֲרִיךְ פְּטִירָה... וְאֶפִּילוֹ אֶת מוֹעֵד פְּטִירַתָּם שֶׁל הָאֲבוֹת הַקְּדוּשִׁים וּמִשָּׁה רַבְּנוּ לֹא גָלָה לָנוּ הַפְּתוּב.

(כִּידוּעַ מִנֵּין הַחֲדָשִׁים בַּתּוֹרָה הוּא מִחֲדָשׁ נִסָּן, שֶׁהוּא רֵאשׁ חֲדָשִׁים: נִסָּן, אֵיר, 2, סִינָן, 3, תְּמוּזַת, 4, אָב...).

נִקְדִּים לְהַבִּיא אֶת דְּבַרֵּי הַ"שְּׁפַת אֲמַת", הַפְּתוּב בְּמִשְׁנַתוֹ הַטְּהוֹרָה שֶׁהַטַּעַם לְכָךְ שֶׁקַּב"ה סָבַב שְׁאֶהֱרֹן הַכֹּהֵן נִפְטָר דוֹקָא בְּרֵאשׁ חֲדָשׁ אָב, הוּא כִּיּוֹן שֶׁבַּחֲדָשׁ אָב נִחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַשֵּׁנִי בְּגִלְלַת **שְׁנַאֲת חִינָם**. וּמָהוּ הַקְּשָׁר?

אֲלֵא, אוֹמֵר הַ"שְּׁפַת אֲמַת": הִנֵּה, שְׁנִינֵנוּ בְּגִמְרָא: "מִקְדָּשׁ רֵאשׁוֹן מִפְּנֵי מָה **חֲרַב**? מִפְּנֵי שֶׁהָיוּ בּוֹ שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים – **עֲבוּדָה זָרָה, גְּלוּי עֲרִיּוֹת, וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים**... אֲבָל מִקְדָּשׁ שֵׁנִי, שֶׁהָיוּ עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וּבְמִצְוֹת וּבְגִמְלוֹת חֲסִדִים, מִפְּנֵי מָה **חֲרַב**? מִפְּנֵי שֶׁהִיָּתָה בּוֹ שְׁנַאֲת חִנָּם. לְלַמְדָךְ שֶׁשְׁקוּלָה **שְׁנַאֲת חִנָּם** כִּנְגַד שְׁלֹשׁ עֲבִירוֹת – **עֲבוּדָה זָרָה, גְּלוּי עֲרִיּוֹת, וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים**".

וְהִנֵּה, מִקְרָא מְלֵא דְבַר הַפְּתוּב בְּפִרְשַׁת "חֻקַּת" (בְּמִדְבָר כ', כט'): "וַיִּרְאוּ כָּל הָעֵדָה כִּי גֹעַ אֶהֱרֹן וַיִּבְכוּ אֶת אֶהֱרֹן שְׁלֹשִׁים יוֹם כָּל בַּיִת יִשְׂרָאֵל", וּפִרְשׁ רַש"י: "כָּל בַּיִת יִשְׂרָאֵל" – הָאֲנָשִׁים וְהַנְּשִׁים, לְפִי שֶׁהָיָה אֶהֱרֹן רוֹדֵף שְׁלוֹם, וּמִטִּיל אֶהֱבָה בֵּין בְּעַלֵּי מְרִיבָה וּבֵין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ", וּכְפִי שְׁגַם שְׁנִינֵנוּ בְּמִשְׁנָה (אָבוֹת א', יב): "הִלֵּל וְשִׂמְאֵי קָבְלוּ מֵהֶם. הִלֵּל אוֹמֵר, הוּי מִתְּלַמְּדֵיךְ שֶׁל אֶהֱרֹן, אוֹהֵב שְׁלוֹם וְרוֹדֵף שְׁלוֹם, אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת וּמִקְרָבָן לַתּוֹרָה".

וְצָרִיךְ לְדַעַת, "שְׁגוֹלִים צְדִיקִים בְּמִיתָתָן יוֹתֵר מִבְּחַיֵּיהֶן" (בְּרֻכּוֹת ו'), וְעַל-כֵּן יֵשׁ בְּכּוֹחַם שֶׁל הַצְּדִיקִים לְהִגָּן עַל יִשְׂרָאֵל גַּם לְאַחַר פְּטִירַתָּם, כִּפִּי שְׁמְצִינֵנוּ בְּגִמְרָא (סוֹטָה יד'): "אֲמַר רַבִּי חֲמָא בְּרַבִּי חֲנִינָא: מִפְּנֵי מָה נִקְבַּר מִשָּׁה רַבְּנוּ אֵיצֶל (=מוֹל) בַּיִת פְּעוֹר? (וּמִשִּׁיב), כִּדִּי לְכַפֵּר עַל מַעֲשֵׂה פְּעוֹר".

וּפְתוּבוֹ הַתּוֹסֵפוֹת (שָׁם): "וּמִדְרַשׁ אֲגִדָּה בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה, בְּעַת **שְׁחֵטָא** יִשְׂרָאֵל בְּבָנוֹת מוֹאָב, בְּאוֹתוֹ פָּרַק (זְמַן) בַּיִת פְּעוֹר עוֹלָה לְמַעְלָה, כִּדִּי לְקַטְרַג וּלְהַזְכִּיר (אֶת אוֹתוֹ) **עוֹן**. וּכְשֶׁהוּא רוֹאֵה (מוֹלוֹ אֶת) קָבְרוֹ שֶׁל מִשָּׁה, (מִיַּד) חוֹזֵר וְשׁוֹקֵעַ...".

וּמַעֲתָה אוֹמֵר הַ"שְּׁפַת אֲמַת", מְטַעַם זֶה סָבַב הַקַּב"ה שְׁאֶהֱרֹן נִסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם הַזֶּה דוֹקָא בְּרֵאשׁ חֲדָשׁ אָב, כִּדִּי שִׁישְׁפִיעַ מְשָׁמִים לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲתָנוּ לְלַכֵּת בְּדַרְכּוֹ – לְהִיּוֹת "אוֹהֵב שְׁלוֹם וְרוֹדֵף שְׁלוֹם, אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת" – כִּדִּי שַׁעַל-יָדֵי כֹךְ נִזְכָּה לְתַקֵּן אֶת הַפְּגָם הַחֲמוֹר שֶׁל **שְׁנַאֲת חִינָם** שֶׁגִּרְמָה לְחַרְבָּן בַּיִת הַמִּקְדָּשׁ בַּחֲדָשׁ אָב.

וּכְפִי דְבַרֵּי הַ"שְּׁפַת אֲמַת": "וְהִנֵּה מִשָּׁה וְאֶהֱרֹן, שֶׁבַחַר בְּהֶם הַקַּב"ה, הֵם **מֵאִירֵין** לְעוֹלָם לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּכָל הַדּוֹרוֹת, כְּמוֹ שְׁאֲמָרוּ (חו"ל, בְּרֻכּוֹת) 'גְּדוּלִים צְדִיקִים בְּמִיתָתָן יוֹתֵר מִבְּחַיֵּיהֶם'. וְנִחַלְתֶּם לְעוֹלָם תְּהִיָּה. וּמִיתַת אֶהֱרֹן כְּתִיב בַּתּוֹרָה 'וַיַּעַל אֶהֱרֹן... וַיָּמַת שָׁם... בַּחֲדָשׁ הַחֲמִישִׁי בְּאַחַד לַחֲדָשׁ', (שְׁזָה) בְּרֵאשׁ חֲדָשׁ אָב, כִּדִּי שְׁזָכוֹתוֹ תַּעֲמוֹד לָנוּ בְּזֶה הַזְּמַן הַשְּׁפַל. כְּעַנְיֵן דְּאִיתָא (=שְׁלַמְדָנוּ) בְּמִשָּׁה רַבְּנוּ, עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם, שֶׁנִּקְבַּר מוֹל בַּיִת פְּעוֹר, לְהִגָּן בְּזֶה הַמְּקוֹם הַשְּׁפַל מִכָּל הַמְּקוֹמוֹת. כֵּן הוֹכֵן אֶהֱרֹן לְהִגָּן בְּזֶה הַחֲדָשׁ (חֲדָשׁ אָב), וּבְזָכוֹתוֹ נִזְכָּה לְבָנָיו בַּיִת הַמִּקְדָּשׁ, כִּי בַּיִת הַמִּקְדָּשׁ נִחְרַב עַל-יָדֵי **שְׁנַאֲת חִינָם**. וְאֶהֱרֹן הוּא הַיְּפוּף (שָׁל) זֶה לְגִמְרֵי, שְׁ(הִיָּה) רוֹדֵף **שְׁלוֹם וְאֶהֱבָה**, לְכֵן הָיָה הוּא יְסוֹד בַּיִת הַמִּקְדָּשׁ".

וַיֵּשׁ לְהוֹסִיף תְּבַלִּין עַל דְּבָרָיו הַקְּדוּשִׁים שֶׁל הַ"שְּׁפַת אֲמַת" עַל-פִּי מָה שֶׁכָּבַר הַבְּאֵנוּ: "וַיִּרְאוּ כָּל הָעֵדָה כִּי גֹעַ

אֶהָרֵן וַיִּבְכוּ אֶת אֶהָרֵן שְׁלֹשִׁים יוֹם כָּל בַּיִת יִשְׂרָאֵל", וּפִרַשׁ רִש"י: "כָּל בַּיִת יִשְׂרָאֵל" – הָאֲנָשִׁים וְהַנְּשִׂאִים, לְפִי שְׁהִיָּה אֶהָרֵן רוֹדֵף שָׁלוֹם, וּמִטִּיל אֶהָבָה בֵּין בְּעַלֵי מְרִיבָה וּבֵין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ".

נִמְצָא עַל-פִּי זֶה שְׁבְרָאשׁ חֲדָשׁ אָב בְּכּו כָּל בַּיִת יִשְׂרָאֵל עַל פְּטִירְתּוֹ שֶׁל אֶהָרֵן הַכֹּהֵן, שְׁהִיָּה אוֹהֵב שָׁלוֹם וְרוֹדֵף שָׁלוֹם. וַיֵּשׁ לוֹמֵר שְׁתָּאֲרִיךְ זֶה נִקְבָּע לְדוֹרוֹת, שְׁבִכָּל רֹאשׁ חֲדָשׁ אָב יִבְכוּ כָּל בַּיִת יִשְׂרָאֵל עַל הַסְּתַלְקוֹתָיו שֶׁל אֶהָרֵן הַכֹּהֵן, וְעַל הַסְּתַלְקוֹתָהּ מִן הָעוֹלָם שֶׁל מִידְתּוֹ הַנִּפְלְאָה שְׁהִיָּה "אוֹהֵב שָׁלוֹם וְרוֹדֵף שָׁלוֹם". שָׁכֵן, לְצַעֲרָנוּ, עַל-יְדֵי הַסְּתַלְקוֹת מִידְתּוֹ זֶה שֶׁל אֶהָבָה הַשָּׁלוֹם, הַתְּגַבְרָה **שְׁנַאת הַחִינָם** בְּיִשְׂרָאֵל, וְהִיא שְׁהִיבִיאָה לְחֶרֶב בַּיִת מִקִּדְשָׁנוּ. מֵעַתָּה יֵאִיר לָנוּ לְהַבִּין מִדּוּעַ בָּחַר הַכְּתוּב לְהַזְכִּיר לָנוּ אֶת יוֹם פְּטִירְתּוֹ שֶׁל אֶהָרֵן דּוֹקָא בְּפִרְשַׁת "מִסְעִי" וְלֹא בְּפִרְשַׁת "חֻקֹּת". שָׁכֵן, בְּרוֹב הַשָּׁנִים מוֹפִיעָה פִּרְשַׁת "מִסְעִי" בְּרֹאשׁ חֲדָשׁ אָב אוּ בְּ"שִׁבְת מְבָרְכִין" שֶׁל חֲדָשׁ אָב. וְנִמְצָא שְׁבִשְׁבַת פִּרְשַׁת "מִסְעִי" צְרִיכִים אָנוּ לַעֲשׂוֹת הַכְּנָה לְרֹאשׁ חֲדָשׁ אָב, שֶׁהוּא כְּאִמּוֹר יוֹם פְּטִירְת אֶהָרֵן הַכֹּהֵן. וּמָהִי אוֹתָהּ הַכְּנָה?

כְּמוֹ שְׁאִמְרָנוּ שְׁהַקְב"ה בָּחַר לְהַזְכִּיר לָנוּ דּוֹקָא בְּפִרְשַׁת "מִסְעִי" שֶׁפְּטִירְת אֶהָרֵן הִיָּתָה בְּרֹאשׁ חֲדָשׁ אָב, כְּדִי שְׁנִשְׁכִּיל לְהַבִּין מִזֶּה שְׁצָרִיךְ לְלַכֵּת בְּדַרְכֵי בַיִת יִשְׂרָאֵל, שְׁבִכּו עַל פְּטִירְתּוֹ שֶׁל אֶהָרֵן, שְׁהִיָּה אוֹהֵב שָׁלוֹם וְרוֹדֵף שָׁלוֹם, כְּדִי **שְׁנַתְעוֹרֵר** כָּלֵנוּ בַּתְּשׁוּבָה, לְלַכֵּת בְּדַרְכּוֹ שֶׁל אֶהָרֵן לְאַהֲבָה אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל. שָׁכֵן, עַל-יְדֵי **אֶהָבָה הַזּוֹלָת** יִבְנֶה בַיִת הַמִּקְדָּשׁ בְּמַהֲרָה בְּיַמֵּינוּ, אָמֵן! (עַל פִּי "אוֹרָה שֶׁל תּוֹרָה" לְהַרְה"ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן)

"זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר צִוָּה ה'" (ל' ב')

כְּמָה מַחְכְּמֵי יִשְׂרָאֵל מְפָרְשִׁים פְּסוּק זֶה בְּדֶרֶךְ הַבָּאָה: מִשֶּׁה מְצוּהָ כָּאֵן לְרֹאשֵׁי הַשְּׁבֻטִים, שִׁילְמְדוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לוֹמֵר עַל כָּל מַעֲשֵׂה: "זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר צִוָּה ה'" – הַנְּגִי עוֹשֶׂה זֹאת לְכַבּוֹד ה' יִתְבָּרַךְ!
וְכִף נִפְסָק לְהִלְכָה בְּשִׁלְחַן עֶרְוֶף (אוֹרַח חַיִּים, סִימָן רל"א): בְּכָל מָה שִׁיְהִנֶּה הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה, לֹא יִכּוֹן לְהִנָּאֵתוֹ, אֲלֹא לְעִבּוֹדַת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ, כְּדַכְתִּיב (מִשְׁלֵי ג', ו'): "בְּכָל דְּרָכֶיךָ דַּעְהוּ" (=הַשְׁתַּדֵּל לְדַעַת אֶת ה' וְאֶת רְצוֹנוֹ בְּכָל אֲשֶׁר תֵּלֵךְ בְּחַיִּים). וְאָמְרוּ חֻכְמִים: "כָּל מַעֲשִׂיךָ יִהְיוּ לְשֵׁם שְׁמַיִם" (אֲבוֹת ב', יב) – אֲפִילוֹ דְּבָרִים שֶׁל רְשׁוֹת, כְּגוֹן: אֲכִילָה וְשִׁתְיָה... וְכָל צְרִכֵי גּוֹפֶךָ – יִהְיוּ כָּלֵם לְעִבּוֹדַת בּוֹרְאֶךָ. וְאֲפִילוֹ הִיָּה צְמָא וְרַעֲב... יִתְכּוֹן שִׁיאֲכַל וְיִשְׁתֶּה כְּפִי חַיּוֹתוֹ לְעִבּוֹד אֶת בּוֹרְאוֹ.

עַל הַלְכָה זֶה מַעִיר רַבֵּי יִשְׂרָאֵל מֵאִיר הַכֹּהֵן מְרֹאדִין בְּ"מִשְׁנֶה בְּרוּרָה": רֵאִיתִי לְאֲנָשֵׁי מַעֲשֵׂה(=אֲנָשִׁים הַמְדַקְדָּקִים בְּמִצּוֹת וּבְמַעֲשִׂים טוֹבִים), שְׁקוֹדֵם אֲכִילָה הִיוּ אוֹמְרִים: הַנְּגִי רוֹצֶה לְאָכּוֹל וּלְשִׁתּוֹת, כְּדִי שְׁאֶהִיָּה בְּרִיא וְחֻזַּק לְעִבּוֹדַת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ...
הַסִּפּוּר הוּא לְכַבּוֹד אוֹר שְׁבַעַת הַיָּמִים(רַבְּנוּ הַבַּעַל שֵׁם טוֹב(=הַבַּעַל"ט) הַקְּדוֹשׁ זִיע"א.

לְפָנֵי פְּטִירְת הַבַּעַל"ט, מָסַר הוּא לְחֻסְדִּיו סִימָן, שְׁבַעַת הַסְּתַלְקוֹתָיו מִן הָעוֹלָם, יַעֲצְרוּ שְׁנֵי הַשְּׁעוֹנִים שֶׁהִיוּ בְּבֵיתוֹ. וּבְאֵמַת, בַּעַת שְׁשָׁכַב בְּמִיטַת חוּלָיו נִעֲצַר לְפַתַּע הַשְּׁעוֹן הַגְּדוֹל מִבִּינֵיהֶם. הַחֻסְדִּים בְּקִשׁוּ לְהַסְתִּיר זֹאת מֵעֵינָיו הַטְּהוֹרוֹת, אֶךְ אִישׁ הָאֱלֹקִים נִעֲנַע בְּרֹאשׁוֹ, וְאָמַר: "דַּעַתִּי שֶׁהַשְּׁעוֹן נִעֲמַד. אוֹלָם, אֵינְנִי דוֹאֵג לְעַצְמִי. שָׁכֵן, יוֹדַע אֲנִי בְּבִירוֹר שְׁאֲצֵא מִפְּתַח זֶה, וְתִיכֶף וּמִיד אֲכַנֵּס בְּפִתַח אַחֵר!".
בְּרַגְעָיו הָאֲחֵרוֹנִים יָשַׁב בְּמִיטָתוֹ, וְצוּהָ עַל תְּלַמִּידָיו לְעִמּוֹד סְבִיב הַמִּיטָה, כְּשֶׁהוּא אוֹמֵר לְפָנֵיהֶם דְּבַרֵי תּוֹרָה, בְּעֵנִין הָעִמּוֹד שְׁבוּ עוֹלָה הַנִּשְׁמָה מִגֵּן עֵדֵן הַתַּחְתּוֹן לְגֵן עֵדֵן הָעֲלִיּוֹן, כְּשֶׁהוּא מְבָאֵר הַכָּל בְּסֹדֵר עִבּוֹדַת ה' יִתְבָּרַךְ.
לְאַחַר מִכּוֹן, הוֹרָה לָהֶם לוֹמֵר "וַיְהִי נֵעַם אֲדָנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ...". וְשָׁכַב וַיֵּשֶׁב כְּמָה פְּעָמִים, וְכּוֹן בְּכּוֹנוֹת נִשְׁגָּבוֹת. וְצוּהָ אַחַר-כֵּף לְכַסּוֹת אוֹתוֹ בְּסֻדִּין, וְהַתְּחִיל לְהוֹדְעוֹעַ וּלְחַרּוֹד, כְּמוֹ שְׁהִיָּה מִתְפַּלֵּל בַּתְּפִילַת "שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה". וּפְתָאוֹם נַח מַעֲט מַעֲט, וּפְתָאוֹם רָאוּ שֶׁהַשְּׁעוֹן הִקְטֵן נִעֲצַר. וְהִנִּיחוּ נוֹצָה עַל חוּטְמוֹ, וְרָאוּ שְׁנִפְטָר. זְכוּתוֹ תַעֲמוֹד לָנוּ, וְתִגַּן בְּעֵדֵינוּ, אָמֵן.

לְאַחַר פְּטִירְתּוֹ, סִפֵּר מו"ר הַגָּאוֹן הַקְּדוֹשׁ מִבְּעֵלְזָא (כ"ק מֶרֶן מַהֲר"ש זִיע"א), כִּי חָלַם, שֶׁהוֹלִיכּו אוֹתוֹ לְגֵן עֵדֵן הָעֲלִיּוֹן, וְהָרָאוּ לוֹ אֶת חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעֲלָה. וּפְתָאוֹם רָאָה שְׁעָלֵיהֶם הִיָּה מְהֻלָּךְ אִישׁ אֶחָד מִחוּמָה לְחוּמָה. וְשָׂאֵל מֶרֶן מִבְּעֵלְזָא, מִי הוּא הָאִישׁ הַזֶּה? וְהִשִּׁיבוּ לוֹ, כִּי זֶה הוּא רַבְּנוּ יִשְׂרָאֵל בַּעַל שֵׁם טוֹב (הַבַּעַל"ט), שְׁנִשְׁבַּע, שְׁלֹא יֵרַד מִחוֹמוֹת יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעֲלָה, עַד שִׁיבְנֶה בַיִת הַמִּקְדָּשׁ שֶׁל מָטָה, בְּמַהֲרָה בְּיַמֵּינוּ, אָמֵן.

בס"ד "וישמיענו ברחמי לעיני כל חי לאמר. הן גאלתי אתכם אחרית פראשית"

כניסת השבת: 19:16

bnei-zion.com

פרשת השבוע: מסעי

ר"ת 21:09 יציאת השבת: 20:27

ערש"ק כז' תמוז תשע"ז (21.7.17)

הפטרה: "שמעו דבר ה'" (לקבלת העלון שלח הודעה ל: moshe45@bezeqint.net). (לפי העיר חיפה)

"בני ציון"

"הראנו בבנינו (של בית המקדש) ושמחנו בתקוננו" (מתוך התפילה מוסף לשלש רגלים)

בימים אלו, הנקראים "ימי בין המצרים", אנו מתאבלים על **חרבן שני** בתי המקדש – הראשון והשני – אולם, אנו גם מקוים ומשתוקקים בכל לבבנו ונפשנו שנוזפה כבר לבנין בית המקדש השלישי במלוא הודו ותפארתו, בקרוב. ועל-כך אנו מתפללים בכל יום: "יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שתבנה בית המקדש במהרה בימינו, ותן חלקנו בתורתך...".

וחיבים אנו להתבונן, האם יש לנו יכולת לקחת חלק בבנין בית המקדש השלישי? ואם כן, מה יכולים אנו לעשות בכדי למחר ולהחיש את הגאולה העתידה.

הנה, אומרים רבותינו, כי בית המקדש השלישי לא יבנה בידי אדם, אלא בידי שמים, כדברי רש"י בגמרא (שבועות טו): "מקדש העתיד שאנו מצפים (לו), בנוי ומשוכלל... יגלה ויבוא משמים, שנאמר (שמות טו, יז): "מקדש אדני כוננו ידיך".

ותמהו המפרשים: מכיון שבית המקדש השלישי ירד ויבוא מן השמים בנוי ומשוכלל, איך יקמו בני ישראל מצות עשה של בנין בית המקדש, כמו שנאמר (שמות כה, ח): "ועשו לי מקדש, ושכנתי בתוכם?"

אומר על-כך הגה"ק רבי יהושע ליב מדיסקין זצ"ל: הנה, בתפילות הרגלים אנו מתפללים ומבקשים על בית המקדש השלישי – "הראנו בבנינו ושמחנו בתקוננו" – וצריכים אנו להבין, מהו כפל הלשון שאנו מתפללים על המקדש, גם בנין וגם תיקון?

ומתריץ הגה"ק רבי יהושע ליב, ואומר: מצינו שפתוב באיכה (ב, ט): "טבעו בארץ שעריה", ופרש רש"י שהשערים של בית המקדש, מעשי ידי דוד המלך, לא נהרסו בחרבן, אלא "טבעו" – דהינו נגנזו לעתיד לבוא, וכפי דבריו של רש"י: "...רבותינו אמרו: (השערים) מעשי דוד היו, לפיכך לא שלטו בהם אויבים".

ולכאורה קשה הדבר. שהרי אנו מובטחים, כאמור, שלעתיד לבוא ירד בית המקדש מן השמים בנוי ומשוכלל. אם כך לאיזו תכלית ומטרה נגנזו השערים הללו?

מתריץ זאת הגה"ק רבי יהושע ליב, ואומר: הנה, אמרו חז"ל: המעמיד דלתות בבית, הרי הוא כאילו בנאו, כמבואר בגמרא (רש"י ב"ב נג): "(אדם הבונה את ביתו), דכל עוד שלא העמיד דלתות מהי קעביד (=לא עשה כלום)... (שכן) תחילת בנין אינו (ה)עיקר, אלא גמרו... דהינו העמדת דלתות".

ולכן, בזמן **החרבן** צוה ה' שיגנזו השערים של בית המקדש, כדי שבני ישראל לא יהיו מתבישים ונכלמים על שנמנעה מהם האפשרות לבנות את בית המקדש (לקיים מצות עשה של "ועשו לי מקדש"), וכדי ששמחתם תהיה שלמה על שהשתתפו בבנין בית המקדש השלישי. על-כן, בגאולה הקרובה, כשירד בית המקדש השלישי מוכן מן השמים, יעמידו וירכיבו זקני ישראל את השערים שנגנזו, ועל-ידי כך יחשב להם כאילו בנו הם את המקדש, ואז תהיה גם שמחתם שלמה, שכן, יש להם חלק בבנין בית המקדש השלישי.

וזהו שאנו מתפללים ומבקשים מה' יתברך: "הראנו בבנינו" – שיראה לנו הקב"ה בבנין בית המקדש, שירד מן השמים בנוי ומשוכלל, "ושמחנו בתקוננו" – שהשמחה שלנו תהיה בתיקוננו, בכך שנוזפה לתקן את השערים שנגנזו, ועל-ידי כך יחשב לנו כאילו בנינו את בית המקדש השלישי.

באור נפלא זה של הגה"ק רבי יהושע ליב מדיסקין זצ"ל, פותח לנו שער להבין את דברי חז"ל בגמרא (שבת ל): "אמר רב יהודה, אמר רב: מאי דכתיב (=מהי כוננת הכתוב (תהילים פו)): "עשה עמי אות לטובה, ויראו שונאי ויבושו"? אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא: רבוננו של עולם, מחול לי על אותו **עון** (של בת שבוע). אמר לו (הקב"ה לדוד): מחול לך. אמר לו (דוד): עשה עמי אות בתיי. אמר לו (הקב"ה): בתייך איני מודיע, בתיי שלמה בנה אני מודיע.

כְּשֶׁבָנָה שְׁלֹמֹה אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וּבִקֵּשׁ לְהַכְנִיס (אֶת) (הַ) אֲרוֹן לְבֵית קֹדְשֵׁי הַקְּדָשִׁים, דְּבִקּוּ שְׁעָרִים זֶה בְּזֶה (=נִגְעָלוּ). אָמַר שְׁלֹמֹה עֲשֵׂרִים וָאַרְבַּע רִנּוֹת, וְלֹא נִעְנָה (לֹא נִפְתְּחוּ הַשְּׁעָרִים)... כִּיּוֹן שֶׁאָמַר: 'ה' אֱלֹהִים אֵל תֵּשֵׁב פָּנָי מִשִּׁיחָךְ, זְכָרָה לְחֹסְדֵי דָוִד עֲבֹדְךָ' – מִיָּד נִעְנָה (וּנִפְתְּחוּ הַשְּׁעָרִים). בְּאוֹתָהּ שָׁעָה נִהְפְּכוּ פָּנָי כָּל שׁוֹנְאֵי דָוִד כְּשׁוֹלֵי קִדְרָה (=הַשְּׁחִירוּ פְּנֵיהֶם), וַיִּדְעוּ כָּל הָעָם וְכָל יִשְׂרָאֵל שֶׁמַּחֲל לֹו הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל אוֹתוֹ "צִוּ" (שֶׁל בַּת שְׁבַע). וְהִנֵּה אָמְרוּ חֲזוֹ"ל בְּמִדְרָשׁ (בַּמְדַּבֵּר רַבָּה יב', יט'): "בְּכָל מְקוֹם שֶׁאָדָם יֵגַע, וְנוֹתֵן נַפְשׁוֹ עַל הַדְּבָר – אֵין הַקַּב"ה מְקַפֵּחַ (אֶת) שְׁכָרוֹ. רְצוֹנְךָ לִידְעָ (=וְהַהוֹכָחָה לְכַף): (שְׁהָרִי) שְׁלֹמֹה בָּנָה (אֶת) בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁנֶּאֱמַר: 'וַיִּבֶן שְׁלֹמֹה אֶת הַבַּיִת וַיְכַלְהוּ, וּבִשְׁבִיל (=וּבַגְּלָל) שֶׁנָּתַן דָּוִד נַפְשׁוֹ עַל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁנִּבְנָה, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים קלב'): 'זְכוֹר ה' לְדָוִד אֶת כָּל עֲנוּתוֹ... אִם אָבֹא בְּאֹהֶל בֵּיתִי... אִם אֶתֵּן שְׁנַת לְעֵינַי לְעַפְעַפֵּי תְנוּמָה עַד אֲמַצָּא מְקוֹם לָהּ מִשְׁכַּנּוֹת לְאֲבִיר יַעֲקֹב' – לֹא קִפַּח הַקַּב"ה שְׁכָרוֹ, אֲלֹא הַכְּתִיבוֹ (=קָרָא לְמִקְדָּשׁ) עַל שְׁמוֹ (שֶׁל דָּוִד), (כְּפִי שְׁכָתוֹב): 'מִזְמוֹר שִׁיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת לְדָוִד' – לְשְׁלֹמֹה אֵין כְּתִיב כָּאֵן, אֲלֹא לְדָוִד...".

וְלִכְאוּרָה אֵינוֹ מוּבָן, מִדּוּעַ נִקְרָא בֵּית הַמִּקְדָּשׁ עַל שְׁמוֹ שֶׁל דָּוִד, כְּפִי שְׁכָתוֹב "מִזְמוֹר שִׁיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת לְדָוִד"? הֲלֹא בְּמִצִּיאוֹת לֹא דָוִד בָּנָה אֶת **בֵּית הַמִּקְדָּשׁ**, אֲלֹא שְׁלֹמֹה בָּנָה אוֹתוֹ! אֲלֹא, מֵאַחַר וְהַשְּׁעָרִים שֶׁל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הָיוּ מַעֲשֵׂה יָדָיו שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ, וְהוּא הַעֲמִידָם – נִחְשָׁב לֹו כְּאִילוֹ הוּא בָּנָה אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְלֹא שְׁלֹמֹה בָּנוּ. וּמִטַּעַם זֶה גַם לֹא שָׁלְטוּ יָדֵי הָאוֹיְבִים בְּשְׁעָרִים אֵלוֹ, וְהֵם "טְבַעוּ" (=נִגְנְזוּ) בְּאַרְצָן.

וְזֶהוּ שֶׁאָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ: "אֲרוּמְמֶךָ ה' כִּי דִלִּיתָנִי וְלֹא שִׁמַּחְתָּ אִיבֵי לִי" – אֲנִי מִשְׁבַּח אֶת ה' "כִּי דִלִּיתָנִי" ("דִּלִּיתָנִי" מְלִשׁוֹן דִּלְת), עַל שׁוֹכֵתִי לַעֲשׂוֹת אֶת דִּלְתוֹת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁכָּלֵל יִשְׂרָאֵל יִרְכִּיבוֹ אוֹתָם **בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ הַשְּׁלִישִׁי** לַעֲתִיד לְבוֹא, וְעַל-יָדֵי כֶּף יִחְשַׁב לָהֶם כְּאִילוֹ בָּנוּ אֶת כָּל הַבַּיִת. וְעַל-כֶּף אֲנִי מוֹדֶה לָךְ ה', שֶׁ... לֹא שִׁמַּחְתָּ אִיבֵי לִי" – שֶׁלֹּא יָכְלוּ הָאוֹיְבִים לְשַׁלוֹט בְּשְׁעָרִים. (הַמֶּשֶׁךְ הַמְּאֹרָה בְּהַרְחֵבָה בְּאַתָּר "בְּנֵי צִיּוֹן" פֶּרֶשׁת "מִטּוֹת")

(עַל פִּי "אוֹרָה שֶׁל תּוֹרָה" לְהַרְהַר"ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן)

"ה' מִמְרוֹם יִשְׂאָג, וּמִמְעוֹן קֹדְשׁוֹ יִתֵּן קוֹלוֹ, שֶׁאֵג יִשְׂאָג עַל נוֹהוֹ" (יִרְמִיָּהוּ כה' ל')

שְׁנִינוּ בַּגְּמָרָא (בְּרִכּוֹת ג'): "שְׁלֹשׁ מִשְׁמְרוֹת הָיוּ (=יֵשׁ) בְּלִילָה, וְעַל כָּל מִשְׁמֵר וּמִשְׁמֵר יוֹשֵׁב הַקַּב"ה וְשׁוֹאֵג (מִצַּעַר) כְּאַרְיֵ, שֶׁנֶּאֱמַר: 'ה' מִמְרוֹם יִשְׂאָג, וּמִמְעוֹן קֹדְשׁוֹ יִתֵּן קוֹלוֹ, שֶׁאֵג יִשְׂאָג עַל נוֹהוֹ' (=עַל בֵּית מִקְדָּשׁוֹ הַחָרֵב). (וּכְבָּר לְמַדְנֹו בְּפֶרֶשׁת "מִטּוֹת", שֶׁהַקַּב"ה שׁוֹאֵג שְׁלֹשׁ שְׁאֲגוֹת בְּכָל לַיְלָה בְּשְׁלֹשׁ מִשְׁמְרוֹת).

וְהִנֵּה, עַל שְׁלֹשׁ הַשְּׁאֲגוֹת שֶׁל הַקַּב"ה, מִצִּינוּ בַּגְּמָרָא סִיפּוֹר נִפְלָא, שֶׁהָיָה בֵּין רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָה, לְבֵין הַקִּיסָר שֶׁל רוֹמִי (חולִין נט', מִתּוֹרָגָם לְלִשׁוֹן הַקְּדָשׁ, בְּתוֹסֶפֶת בִּיאוּר): אָמַר לֹו הַקִּיסָר, לְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָה: אֱלֹקִיכֶם נִמְשַׁל כְּאַרְיָה, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (עֲמוֹס ג', ח'): 'אַרְיָה שֶׁאֵג מִי לֹא יִירָא'. אִם כֶּךָ, מַהִי גְדוּלְתוֹ? הֲלֹא הַצִּיד שֶׁצָּד אֶת הָאַרְיָה – הוֹרָג אוֹתוֹ. עֲנֵה לֹו רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: לֹא כְּאוֹתוֹ אַרְיָה שֶׁאֵתָהּ מִכִּיר נִמְשַׁל הַקַּב"ה, אֲלֹא כְּאַרְיָה שֶׁל מַעֲלָה הוּא נִמְשַׁל. אָמַר לֹו הַקִּיסָר לְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: רוּצָה אֲנִי לְרִאוֹת אֶת הָאַרְיָה שֶׁל מַעֲלָה. אָמַר לֹו רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: אֵין אֶתָּה יָכוֹל לְרִאוֹתוֹ. אָמַר לֹו הַקִּיסָר, בְּכָל זֹאת, רוּצָה אֲנִי לְרִאוֹתוֹ. הַתְּפַלֵּל רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ לְפָנָי הַקַּב"ה שִׁירָאָה אֶת הָאַרְיָה שֶׁל מַעֲלָה לְקִיסָר רוֹמִי.

נִעְקָר הָאַרְיָה שֶׁל מַעֲלָה מִמְקוֹמוֹ, וְהַתְּקַרְב אֶל קִיסָר רוֹמִי. כְּאֲשֶׁר הַתְּקַרְב מְרַחֵק שֶׁל אַרְבַּע מֵאוֹת פָּרְסָה מִרוֹמִי נֶהֱמָה הָאַרְיָה קוֹל אֶחָד, וּמִיָּד הִפִּילוּ כָּל הַנְּשִׁים הַמְּעוֹבְרוֹת שְׁבָרוֹמִי אֶת עוֹבְרֵיהֶן, וְנִפְלָה הַחוּמָה שֶׁל רוֹמִי. כְּאֲשֶׁר הַמְּשִׁיךְ לְהַתְּקַרְב הָאַרְיָה, וְהִגִּיעַ לְמְרַחֵק שֶׁל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת פָּרְסָה, נֶהֱמָה קוֹל נוֹסֵף. מִיָּד נִפְלוּ הַשִּׁינַיִם שֶׁל הַגְּבָרִים בְּרוֹמָא, וְהַקִּיסָר נִפֵּל מִכֶּסֶא מַמְלַכְתּוֹ אַרְצָה. אָמַר הַקִּיסָר לְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: בְּבִקְשָׁה מִמֶּךָ תִּתְפַּלֵּל שִׁיחֲזוֹר הָאַרְיָה לְמְקוֹמוֹ. בִּקֵּשׁ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ רַחֲמִים, וְחֲזַר הָאַרְיָה לְמְקוֹמוֹ בְּשָׁמַיִם.

אוֹמַר עַל-כֶּף רַבִּינוּ "הֵבֵן אִישׁ חַי", שֶׁסִּיפּוֹר זֶה בַּגְּמָרָא, הוּא בְּהַשְׁגָּחָה מִן הַשָּׁמַיִם לְהַחְרִיד אֶת הַקִּיסָר וְלְרַמּוֹז עַל הַעֲתִיד לְבוֹא. שְׁכֹן, הָאַרְיָה שֶׁל מַעֲלָה, שֶׁשֶׁאֵג שְׁתֵּי שְׁאֲגוֹת, בָּא לְרַמּוֹז עַל חֲרַבֵּן שְׁנֵי בְּתֵי הַמִּקְדָּשׁ – הָרֵאשׁוֹן וְהַשֵּׁנִי – שֶׁחָרְבוּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, וְעַל אֵלוֹ שֶׁאֵג הָאַרְיָה. אֲבָל, שֶׁאֵגָה שְׁלִישִׁית לֹא שֶׁאֵג הָאַרְיָה. שְׁכֹן, בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַשְּׁלִישִׁי לֹא יִחָרַב לְעוֹלָם. וְמָה שֶׁנִּפְלַ מְכַסָּאוֹ מֶלֶךְ רוֹמִי, שֶׁהוּא מֶלֶךְ אֲדוּם, לְאַחַר הַשְּׁאֲגָה הַשְּׁנִיָּה, בָּא הַדְּבָר לְרַמּוֹז עַל מַפְלַת אֲדוּם (=נוֹצְרִים), שֶׁלְאַחַר מִכֶּן יִבְנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַשְּׁלִישִׁי, וְה' יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד, בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן.

כניסת השבת: 19:16

bnei-zion.com

פרשת השבוע: מסעי

ר"ת 21:09 ציאת השבת: 20:27

ערש"ק כז' תמוז תשע"ז (21.7.17)

הפטרָה: "שמעו דבר ה'" (לקבלת העלון שלח הודעה ל: moshe45@bezeqint.net). (לפי העיר חיפה)

"בני ציון"

"אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים לצבאתם ביד משה ואהרן" (לג' א')

על פרשת "מסעי", העוסקת ב-מ"ב (=42) המסעות שנסעו ישראל במדבר, כותב ה'עבודת ישראל' (המגיד מקוזניץ זיע"א): "פרשה זאת נקראת תמיד (בימי) **בין המצרים**, שהם נחשבים כ"א (=21) ימים... (ובימים אלו יש) כ"א יום ו-כ"א לילות, (שהם) (ביחד) מ"ב (=42) - כנגד מ"ב מסעות שצריך לעבור **בין המצרים**... (כדי) לתקן הכל, ולעבוד את ה'. הגם שהזמן גרמא (=גורם) להיות עצוב ונאנח על חרבן הבית. עם כל זאת, יש לחזק את עצמו ולטהר לבבו, ולעבוד (את) ה' בתורה ותפילה בשמחה, בפרט בשעת אמירת שירות ותשבחות".

מביאור דבריו הקדושים של ה'עבודת ישראל' אנו למדים, שפרשת "מסעי" נקראת תמיד בימים של **בין המצרים**, שהם כא' (=21) הימים שבין שבעה עשר בתמוז לבין תשעה באב, ובהם אנו מתאבלים על חרבן בית המקדש.

ומוסיף ה'עבודת ישראל' ואומר, ש-כא' הימים הללו כוללים בתוכם כא' לילות - וביחד מ"ב (=42) ימים ולילות, שהם כנגד מב' (=42) המסעות שעברו בני ישראל במדבר.

וצריכים אנו להבין ענין זה. וכי מה הקשר בין מב' (=42) המסעות שעברו בני ישראל במדבר, לבין מב' (=42) הימים והלילות שיש בימים של **"בין המצרים"**?

תחילה, נקדים להביא מה שכתב ה'מגלה עמוקות' (פרשת "מטות מסעי"), שבפסוק: "אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים לצבאתם...". רמזים **ארבע** הגלויות של עם ישראל. הנה, "אלה מסעי בני ישראל" הם ראשי תיבות של **אדום מדי בבל יון, ארבע** הגלויות שעתידיים ישראל לעבור עד ביאת גואל צדק (אחרי גלות מצרים). וכפי דבריו הקדושים: "והנה, הלכו ישראל במדבר מ"ב (=42) מסעות, שנרמזין בו (=בהם) כל ימי עולם, עד ביאת הגואל, ובפרשה זו נרמזין **אלה מסעי בני ישראל** - (ראשי תיבות) **אדום מדי בבל יון**".

ומוסיף על-כך ה'מגלה עמוקות' (ואתחנן, אופן ר"מ), ואומר, שמטעם זה, טעמי המקרא על ארבע המלים "אלה מסעי בני ישראל" הם: "אזלא גרש" ו"מונח רביעי". הטעם "אזלא (=הולכים) גרש", כיון שבני ישראל הולכים ומגורשים מגולה לגולה. והטעם "מונח רביעי", לומר, שיצטרכו ישראל להיות "מונחים" בארבע גלויות.

והוסיף ה'מגלה עמוקות' (וירא) ואמר דבר נפלא: כל ארבע הגלויות הללו רמוזות בברכה הראשונה של תפילת העמידה (=שמונה עשרה): "**ומביא** גואל לבני בניהם למען שמו באהבה". הנה, "**מביא**" ראשי תיבות: **מדי בבל יון אדום** - כדי לומר לה', שהקב"ה "מביא גואל לבני בניהם", על-ידי הגאולה, וכל זאת "למען שמו באהבה".

והנה, ידוע שהגאולה העתידה תהיה בזכות **משפט וצדקה**, כמאמר הנביא (ישעיה א', כו): "**ציון במשפט תפדה, ושביה בצדקה**". ולכן על המשפט כתוב (משלי כט, ד): "**מלך במשפט יעמיד ארץ**" - ראשי תיבות "**מביא**" - **מדי בבל יון אדום**. שכן, בזכות המשפט נגאל מארבע גלויות אלו.

וכן בענין הצדקה כתוב (משלי כא, יד): "**מתן בסתר יכפה אף**" - ראשי תיבות "**מביא**" - **מדי בבל יון אדום**. שגם בזכות הצדקה נגאל מארבע גלויות הללו.

והנה, ידוע שאברהם אבינו קים **צדקה ומשפט**, כפי שהעיד עליו הקב"ה: "כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו, ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט". על-כן, גלה לו הקב"ה, שהוא עתיד לגאול את בניו בזכות ששמר אברהם על אלו (=הצדקה והמשפט), כפי שנרמז בפסוק (בראשית יח, א'): "וירא אליו **י** באלני ממרא" - ראשי תיבות **אדום יון בבל מדי**. (כידוע, פסוק זה - "וירא אליו ה' באלני ממרא והוא ישב פתח האהל כחם היום" - רומז על הגאולה העתידה, כפי שכתוב במדרש (בראשית רבה מח, ח), "**כחם היום**" שלעתיד לבוא, יוציא הקב"ה **חמה** מנרתיקה, כדי להעניש את הרשעים, ולשרוף אותם בתנור בוער, כמו שכתוב (מלאכי ג, יט): "כי הנה היום בא **בער** כתנור והיו כל ידים וכל עשה רשעה קש **ולהט** אתם היום"). (עד כאן תכן דבריו של ה'מגלה עמוקות').

הרי לנו, לפי ה"מגלה עמוקות", דברים נהירים וברורים, שאכן פרשת "מסעי" מתקשרת היטב לימים אלו של **"בין המצרים"**, בהם אנו מתאבלים על חרבן בית המקדש, וגלות ומסע ישראל בארבע הגלויות, כפי שנרמז בפסוק: **"אלה מסעי בני ישראל"** – ראשי תיבות של **אדום מדי בבל יון**.

ויש להוסיף תבלין על כל זה. שהרי, התורה הקדושה רמזה בכונה תחילה על **ארבע הגלויות בארבע המלים**: **"אלה מסעי בני ישראל"** – כדי ללמדנו, שאין אנו נמצאים בגלות דרך קבע, חלילה. אלא, כל הליכתנו בגלות, מגולה לגולה, היא רק בבחינת **"מסעי"** – כאדם הנוסע ממקום למקום, כפי שקבע לו אדונו, כדי לתקן דבר מה, ואחר-כך הוא חוזר לביתו. כך, כל הגלויות הן רק בבחינת **"מסעי בני ישראל"** – **שנוסעים** מגלות לגלות כדי לברר ולתקן שם את המוטל עליהם, ואחר-כך יגאלם הקב"ה משיעבוד לגאולה, ומאפילה לאורה גדולה, אמן כן יהי רצון. (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)
"ואם החרש יחריש לה אישה מיום אל יום, והקים את כל נדריה"

על הכתוב (ל', טו'): **"ואם החרש יחריש לה אישה מיום אל יום, והקים את כל נדריה"**, אומרים חז"ל: ידוע הדבר, שלִישראל יש דין של אשה ובעלה עם הקדוש-ברוך-הוא. ולפיכך, אשה שנשבית – הרי שבעלה חיב לפדות אותה. וגם אנו ישראל, עם ה', בגלות מרה **כאלפים שנה**, וכבר הבטיח לנו השם יתברך לשלוח לנו את **אלהינו הנביא**, ועמו מלך המשיח בן דוד, כדי לפדותנו, ואף אם התמהמה – בכל זאת בכל יום נחכה לו. וידוע שיומו של הקדוש-ברוך-הוא הוא אלף שנים, שנאמר (תהילים ז', ד): **"כי אלף שנים בעיניך כיום"**. וזהו שאמר הכתוב: **"ואם החרש יחריש לה אישה מיום אל יום"**. כלומר, אם תראה שכבר עבר האלף הראשון, וגם עבר רוב האלף השני (וזהו "מיום אל יום"), ועוד לא גאל אותנו ה' יתברך, אף-על-פי-כן אל תתיאש, אלא צפה לישועה, פיון שכביכול מוכרח הוא להקים (=לקים) את נדרו אשר נדר – לשלוח את **אלהינו הנביא**. וראה כי תיבות הפסוק – **"ואם החרש יחריש לה אישה"** – ראשי תיבות **"אלהינו"**, וזה מראה על הסימן שנתן לנו השם יתברך, שישלח את **אלהינו הנביא**, ויקים במהרה את ספת דוד הנופלת, אמן כן יהי רצון.
"לא יחל דברו ככל היצא מפיו יעשה" (ל' ג')

על הנאמר בפרשה: **"לא יחל דברו ככל היצא מפיו יעשה"**. פרש רבנו יוסף חיים זצוק"ל זיע"א: **"לא יחל דברו"**, דהינו, אדם שלא מחלל את דיבורו – כלומר, לא מדבר דברים אסורים – זוכה לכך ש"כל היצא מפיו" – כל מה שמבקש הוא מבורא עולם – "יעשה" – מיד מתקבלת בקשתו, ואבינו שבשמים ממלא את משאלות לבו. וזאת עלינו לדעת, שקיבול תפילותיו ובקשותיו של הנוהר בלשונו מובטחים לו אף אם לכאורה נכשל הוא בשגגה בדברים אחרים, ועדין לוקה הוא בפשרון המעשים, ואפילו כך – פיון ששומר הוא מאד על קדושת פיו ולשונו, ואינו מוציא מפיו דבר מגונה בשום אופן, ראוי הוא שתעשה בקשתו, וימלא ה' כל משאלות לבו. ובענין זה מסופר, כי בימי ה"בעל שם טוב", היה אדם אחד, שנודע בשם 'השיכור המברך', וכל אימת שהיו באים לפניו ומתברכים ממנו – היו נושעים. בקש ה"בעל שם טוב" לתהות על קנקנו, והלך לראות את אורח חייו, כי היה הדבר תמוה בעיניו, שאיש אשר שם בפוס עינו, ומתגולל בשכרותו רוב היום, כיצד יוכל לפעול ישועות?
בא ה"בעל שם טוב" לביתו, וראהו בקלקלתו – שותה יין לסוכאו, ונופל שיכור שרוע על מטתו – וכך הוא ישן רוב היום. למחרת הוא קם, מניח תפילין ומתפלל כאיש ירא שמים ובכיות רבות, אך תיכף ומיד לאחר התפילה שוב שותה ונופל שיכור, וחוזר חלילה.

תמה ה"בעל שם טוב" על הדבר, וערך שאלת חלום, וגילו לו מן השמים, כי לשיכור זה ישנה נשמה גבוהה של אדם צדיק בדורות הקודמים. אותו צדיק היה מושלם בכל, ורוב ימיו ולילותיו היה עסוק בתורה, אלא שזלזל בתפילה ובמצות תפילין, והיה מקימן בחטף, ומבלי כונה ראויה. לכן נגזר עליו בשמים לרדת שוב לעולם, כדי לתקן את ענין התפילה. אולם הנשמה בכתה לפני בית דין של מעלה, כי אם תרד שוב לעולם הזה, יכול להיות שתפגום יותר מאשר תתקן, שהרי בגלגול הקודם לא חטא כלל. על-כן הוצע לה, שתפול לשכרות רוב היום, ושיכור פטור מהמצות, ולא יהיה עליו חטא בגין זה. ובזמן שיהיה פכח יתפלל כראוי, כדי שיתקן את מה שעוות(=תפילה ומצות תפילין). הסכימה הנשמה לתנאי זה, וכך ירדה לעולם. וזה פשר המחזה באותו שיכור, אשר ברפותיו לא שבו ריקם, ותפילתו היתה בבכיות נוראות ובכנות הלב. וכשהגיעו תלמידיו לפניו, אמר להם ה"בעל שם טוב": **"אמנם, אותו שיכור היה עסוק בגלגול הקודם אך ורק בתורה ובמצות. אבל, ברצוני להדגיש בפניכם, שגם ללא זאת: ראוי הוא שיתקבלו כל ברכותיו, פיון שישן הוא רוב היום, ואינו מוציא שום דבר מגונה מפיו. יהי רצון, שנזכה כלנו לנצור את לשוננו מכל דיבור אסור, וימלא ה' כל משאלות לבנו לטובה ולברכה לעבודתו יתברך, אמן. שבת שלום לכל בית ישראל!**
נא לשמור על קדושת הגיליון!

כניסת השבת: 19:16

bnei-zion.com

פרשת השבוע: מסעי

ר"ת 21:09 יציאת השבת: 20:27

ערש"ק כז' תמוז תשע"ז (21.7.17)

הפטרות: "שמעו דבר ה'" (לקבלת העלון שלח הודעה ל: moshe45@bezeqint.net). (לפי העיר חיפה)

"בני ציון"

"כל רדפיה השיגוה בין המצרים" (איכה א', ג')

על פסוק זה שבמגילת איכה, אומר המגיד הקדוש רבי דב בער ממעוזיטש זיע"א, שדוקא בימים אלו של **בין המצרים**, שהם כידוע ימים של **הסתר פנים**, אפשר להתקרב יותר אל ה' יתברך.

והסביר זאת על-ידי משל למלך, שיושב בארמונו, ואימתו מוטלת על כלם, ואין כל אדם יכול להיכנס לארמון המלך. אבל כאשר המלך עוזב את ארמונו, ועובר בשוקים וברחובות מחוץ לארמונו, אז שם אפשר להתקרב אליו ולבקש את עזרתו, שכן, שם הוא קרוב יותר לכל קוראיו, ומאזין לשועת עמו, הקוראים בשמו.

ה"ישמח משה" אומר על-כך, ידוע ומפורסם ששמו של הקב"ה י-ה-ו-ה מרומז בראשי התיבות של הפסוק: **"ישמחו השמים ותגל הארץ"**. וגם ידוע, שבשמים גדולתו של הקב"ה היא תמיד ובכל זמן שכן, בשמים בכל זמן ובכל עת רבבות של מלאכים משבחים אותו ועל זה נאמר **"ישמחו השמים"**, שתמיד יש את אותיות **יה**.

אך כאן בארץ, בזמן הגלות והסתר הפנים, אין **"ותגל הארץ"** – כי אין גילה (=שמחה) בארץ בזמן גלות וחרבון, ולכן נעלמו משמו המלא של הקב"ה (י-ה-ו-ה) אותיות **וה**, שהן ראשי התיבות **"ותגל הארץ"**.

נמצאנו למדים כי שם **יה**, שהוא רק חצי משם הקב"ה, בבחינת **"ישמחו השמים"**, רומז על זמן של **הסתר פנים**. שכן, אין השם שלם וחסרה הגילה בארץ (**"ותגל הארץ"**). ואילו שם הקב"ה בשלימות (י-ה-ו-ה) מורה על זמן של גילוי פנים, כמו שיהיה לעתיד לבוא, בבחינת **"ישמחו השמים ותגל הארץ"**.

ולכן אומרים חז"ל **"כל רדפיה השיגוה בין המצרים"** – כלומר כל רודף **יה** – כל מי שרודף אחרי ה', גם במצב של **הסתר פנים**, כשאין השם שלם, זוכה ל- **"השיגוה"** – השיג **וה**, כלומר שיזכה להשיג גם את אותיות **וה**, כשיהיה השם שלם, לעתיד לבוא.

וזהו שאמרו חז"ל (תענית ל'): **"כל המתאבל על ירושלים"**. מי שעובד את ה' יתברך, במצב של הסתר פנים, בבחינת **יה** (בזמן הזה, שהוא **בין המצרים**), **"זוכה ורואה בשמחתה"** – יזכה לעבוד את ה' כשיהיה השם שלם – כאשר יושלמו אותיות **וה**. (על פי "אורה של תורה")

"והיו אלה לכם לחקת משפט לדרתיכם" (לה' כט')

הגאון רבי שלמה קלוגר מברודי מסביר פסוק זה על-פי המאמר הבא (כתובות דף ל'): **"מיום שחרב בית המקדש, אף-על-פי שבטלה סנהדרין (=בית דין של שבעים ואחד חכמים) – דין ארבע מיתות לא בטלו"**. ומי שנתחייב מות בסקילה – או נופל מן הגג, או חיה דורסתו (ארי מפילו לארץ והורגו בדריסה – רש"י).

מי שנתחייב שריפה – או נופל בדליקה או נחש מכישו. ומי שנתחייב הריגה בסיף (כגון רוצח במזיד) – או נמסר למלכות (ונידון על-ידם בסיף), או לסטים (=שודדים) באים עליו" (והורגים אותו בסיף).

ומי שנתחייב חניקה – או טובע בנהר או מת בסרונכי (=נחנק ע"י מחלה). וכן גם מי שנתחייב גלות (בעיר מקלט) – הקב"ה מטלטלו ממקום למקום, והינו נע ונד.

הוא שנאמר כאן: **"והיו אלה לכם לחקת משפט לדרתיכם"** – כמו דין ארבע מיתות שלא בטלו לעולם, כן יהיה דין מי שנתחייב גלות (בעיר מקלט) **"לדרתיכם"**, יהיה נהוג לדורות (אם לא על-ידי סנהדרין, אז על-ידי ההשגחה העליונה), ואפילו בזמן שבני ישראל לא ישבו על אדמתם.

"ויסעו מהר שפר, ויחנו בחרדה" (לג' כד')

אמרו חז"ל: לעתיד לבוא יאמר הקב"ה לאברהם אבינו: **בניך חטאו לי**, ואברהם יענה לו: רבוננו של עולם, ימחו (=יאבדו) על קדושת שמך. אמר הקב"ה: אפנה ליעקב, שהיה לו צער של גידול פנים, אולי הוא יסנגר על בניו. אמר הקב"ה ליעקב: **בניך חטאו**. אומר לו יעקב: רבוננו של עולם, ימחו על קדושת שמך...

פונה הקב"ה לִיצחק, ואומר לו: בְּנִיךָ הַטָּאוּ לִי. אָמַר לְפָנָיו יִצְחָק: רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, בְּנֵי הֵם וְלֹא בְּנִיךָ? הֲרֵי בְשַׁעֲרֵי שְׁהַקְדִּימוּ לְפָנֶיךָ נַעֲשֶׂה לְנִשְׁמָע, קְרָאתָ לָהֶם "בְּנֵי בְכוֹרֵי", עֲכָשְׁיוּ אֶתְּהָ אֹמֵר בְּנֵי וְלֹא בְּנִיךָ! וְעוֹד, כִּמְהָ הַטָּאוּ יִשְׂרָאֵל? הֲרֵי שְׁנוּתָיו שֶׁל אָדָם שְׁבַעִים שָׁנָה, הוֹרֵד מֵהֶם עֲשָׂרִים שָׁנָה, שְׁבָהֶם אֵין הֵם בְּרִי-עוֹנֵשִׁין נִשְׁאָרוּ חַמִּישִׁים. הוֹרֵד עֲשָׂרִים וְחֲמֵשׁ שָׁנָה שֶׁל הַלֵּילוֹת בָּהֶם הֵם יְשָׁנִים, נִשְׁאָרוּ עֲשָׂרִים וְחֲמֵשׁ שָׁנָה. הוֹרֵד מֵהֶם שְׁנַיִם עֶשְׂרִים וְחָצִי שָׁנִים שֶׁל תְּפִילָה וְאֲכִילָה וּבֵית הַכֶּסֶא – נִשְׁאָרוּ מְכַל שְׁנוֹת חַיֵּי הָאָדָם רַק שְׁנַיִם עֶשְׂרִים וְחָצִי שָׁנִים שְׁבָהֶם הוּא פָּנוּי. וְעֲכָשְׁיוּ, אִם אֶתְּהָ, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם סוּבַל אֶת הַשָּׁנִים הַלְלוּ שְׁנוֹתָרוּ, מָה טוֹב? – וְאִם לֹא "פְּלָגָא עָלַי וּפְלָגָא עָלֶיךָ" (=חָצִי עָלַי וְחָצִי עָלֶיךָ). וְכִי כָּלָם יִהְיוּ עָלַי?

פְּתַחוּ וְאָמְרוּ יִשְׂרָאֵל: כִּי אֶתְּהָ אָבִינוּ. כְּלוּמָר, יִצְחָק אָבִינוּ הוּא שְׁיִמְסוֹר אֶת נַפְשׁוֹ עַל כָּלֵל יִשְׂרָאֵל מִבֵּין כָּל הָאֲבוֹת. וְזֶהוּ סוּד הַכְּתוּב "וַיִּסְעוּ מֵהָר", כְּלוּמָר נִסְעוּ וְהִלְכוּ פְּמִלְיָא שֶׁל מַעֲלָה מִדְּבָרֵי אֲבָרְהָם – שְׁנִקְרָא "הָר", כְּמוֹ שְׁפַתּוֹב (חולין צ"א, ע"ב): "לֹא כְּאֲבָרְהָם, שְׁקָרָאוּ הָר" – וְאָף נִסְעוּ מִדְּבָרֵיו שֶׁל יַעֲקֹב, שְׁנִקְרָא "שָׁפָר", כְּמוֹבָא בְּמַסְכַּת בְּבֵא מְצִיעָא פֶּד: "שׁוֹפְרֵיהּ דְּיַעֲקֹב...". – "וַיַּחֲנוּ בְּחַרְדָּה" – נִתְקַבְּלוּ דְּבָרֵיו שֶׁל יִצְחָק, שְׁנִקְרָא "חַרְדָּה", כְּמוֹ שְׁפַתּוֹב (בראשית כז, לג): "וַיַּחֲרַד יִצְחָק חַרְדָּה גְּדֹלָה...". (ע"פ הגה"ק רבי צבי הירש מזידיטשוב)

"וַיִּסְעוּ מִמִּתְקָה וַיַּחֲנוּ בְּחַשְׁמֹנָה" (לג' כט')

מֵעֵרִים כָּאֵן חַכְמֵי יִשְׂרָאֵל: "חַשְׁמֹנָה" הוּא הַמָּסַע ה-כ"ה (25), מִתּוֹךְ מ"ב (42) הַמָּסַעוֹת שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּר. בְּכַךְ מְצוּי רְמֵז לְחַג הַחֲנוּכָּה, הַחַל ב-כ"ה בְּכַסְלוֹ, וְנִקְבַּע בְּיִשְׂרָאֵל לְאַחַר שְׁמִתְתֵיהוּ הַחַשְׁמוֹנָאִי וּבְנֵיו הֲרִימוּ אֶת נֶס הַמֶּרְד בַּיּוֹנִים, וּבַעֲזָרַת ה' יִתְבָּרַךְ נִצְחוּ אֶת אוֹיְבֵיהֶם, וְטָהְרוּ אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. וְעוֹד אוֹמְרִים בְּעֵנִין זֶה חַכְמֵי יִשְׂרָאֵל: בְּפִרְשַׁת הַבְּרִיאָה נֶאֱמַר: "וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים יְהִי אוֹר" (בראשית א', ג'). אוֹתוֹת "יְהִי" בְּגַמְטְרִיָּה 25, וְ"אוֹר" הִיא הַמְּלָה הָעֲשָׂרִים וְחֲמֵשׁ שְׁבַתּוֹרָה (25). בְּכַךְ יֵשׁ רְמֵז, שְׁחַג הַחֲנוּכָּה, שְׁבוּ אָנוּ מֵעֲלִים אוֹרוֹת מִיּוֹחָדִים בְּחִלּוֹנוֹתֵינוּ וּבְפִתְחֵי בְּתִינוּ, יְחוּל כָּל שָׁנָה בְּעֲשָׂרִים וְחֲמֵשׁ בַּחֲדָשׁ (ב-כ"ה בְּכַסְלוֹ).

"כִּי רָגַע בְּאֶפֶס חַיִּים בְּרַצוֹנוֹ" (תהילים ל')

עַתָּה שְׁהַקֵּב"ה מְעַנֵּשׁ חֵס וְחִלְיָה אֶת יִשְׂרָאֵל כְּכָר הוּא מַכִּין לָהֶם אֶת הַיְשׁוּעָה. וְלָכֵן, כְּכָר בְּתַשְׁעָה בְּאָב, בְּעַת חַרוֹן אָפוֹ שֶׁל הַקֵּב"ה, נוֹלַד הַמְּשִׁיחַ, וְזֶהוּ שְׁכַתּוֹב: "כִּי רָגַע בְּאֶפֶס חַיִּים בְּרַצוֹנוֹ" – בְּעַת חַרוֹן אָפוֹ, בְּחוֹרְבַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, בְּאוֹתוֹ רָגַע "חַיִּים בְּרַצוֹנוֹ" – אֶז נוֹלַד הַמְּשִׁיחַ, הַנִּקְרָא "חַיִּים". (הרה"ק מסטרעליק)

"אֵלֶּה מִסְעֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל...". (לג' א')

פַּעַם נִשְׁאָל הַמַּלְבִּי"ם, מַדּוּעַ אֵינוֹ נִרְתַּע מִפְּרִישַׁת יְרִיעָה רַחְבָּה עַל חִישׁוּבֵי קֶץ הַגְּלוּת שֶׁל יִשְׂרָאֵל (בְּפִרוּשׁוֹ לְסוּף סֵפֶר דְּנִיאַל). וְהֵרִי חוֹז"ל הַזֵּהִירוּ אוֹתָנוּ עַל-כֵּךְ, כְּמוֹבָא בְּמַסְכַּת סְנֵהֲדָרִין (צ"ז, ע"ב): "תַּפַּח עֲצָמוֹ (=תַּצָּא רוּחֶם) שֶׁל מַחֲשָׁבֵי קִיצִין!"

הַשִּׁיב הַמַּלְבִּי"ם לְשׁוֹאֵל בְּסִיפּוֹר מַעֲשֶׂה: סוּחַר אֶחָד נִסַּע פַּעַם עִם בְּנוֹ הַקָּטָן לְלִיפְצִיג (עִיר מִסְחָר יְדוּעָה בְּגֶרְמָנְיָה), כְּדִי לְהַשְׁתַּתֵּף בְּיָרִיד הַשְּׁנַתִּי הַגְּדוֹל הַמִּתְקִים שָׁם. בְּאוֹתוֹ זְמַן לֹא הָיוּ עֲדִין רַכְבוֹת, וְהַנְּסִיעָה הַתְּנַחֲלָה בְּעַגְלוֹת וּבִכְפִּירוֹת, וְנִתְמַשְׁכָּה כְּמָה וְכָמָה יָמִים.

אֶךְ יִצְאוּ הָאָב וְהַבֵּן לְדָרֶךְ, פָּנָה הַיָּלֵד אֶל אָבִיו בְּשִׂאלָה: אָבָא, הָאִם אָנוּ עוֹד רְחוּקִים מִלִּיפְצִיג? - טַפַּח הָאָב בְּחִיבָה עַל שְׁכָם בְּנוֹ, וְקָרָא: שְׂאֵלָה יְלָדוּתִית שְׂאֵלַת בְּנֵי.

הָאָב וְהַבֵּן הִמְשִׁיכוּ בְּנִסְיעָה יָמִים אֶחָדִים, וְהַיָּלֵד לֹא הוֹסִיף עוֹד לְשִׂאוֹל עַל קִרְבַּת הָעִיר לִיפְצִיג, כִּי זָכַר אֶת הַתְּשׁוּבָה הַפְּסָקִנִית שֶׁל אָבִיו עַל שְׂאֵלָתוֹ.

בְּקָר אֶחָד פָּנָה אָבִיו הַסוּחַר אֶל בַּעַל הַכְּרָפָה בְּשִׂאלָה: הָאִם אָנוּ עוֹד רְחוּקִים מִלִּיפְצִיג? הַבֵּיט בּוֹ הַיָּלֵד בְּעֵינָיִים תּוֹהוֹת, וְקָרָא: אָבָא, הֲרֵי לֹא מַכְּבָר אֶמְרַתְּ עַל שְׂאֵלָה זוֹ שֶׁהִיא "שְׂאֵלָה יְלָדוּתִית!"

נִתְחַיָּד הָאָב עַל הָעֲרַתוֹ הָעוֹקְצִנִית שֶׁל בְּנוֹ, וְאָמַר: אֶתְּהָ שְׂאֵלַתְּ אֶת שְׂאֵלַתְּ כְּשִׂיפְצִיג לְדָרֶךְ, וְלָכֵן הִיָּתָה זוֹ "שְׂאֵלָה יְלָדוּתִית". אָבֵל עֲכָשְׁיוּ, אַחֲרֵי שְׁבוּדָאֵי עֲבָרְנוּ יוֹתֵר מִמַּחְצִית הַדָּרֶךְ לְלִיפְצִיג, הַשְּׂאֵלָה שְׁלִי הִיא בְּהַחֲלֵט בְּמִקוּמָה.

כִּיּוֹצֵא בְּכַךְ - הוֹסִיף הַמַּלְבִּי"ם - בְּעֵנִין חִישׁוּבֵי הַקֶּץ לְבִיאַת מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ. בְּיַמֵּיהֶם שֶׁל חוֹז"ל הָיִינוּ בְּרֵאשִׁית תְּקוּפַת הַגְּלוּת, וְלָכֵן לֹא הָיָה מְקוֹם לְ"מַחֲשָׁבֵי קִיצִין", שֶׁבְּכַךְ הָיִינוּ יְכוּלִים לִפְּוֹל חֲלִילָה לְתַהוּמוֹת הַיְאוּשׁ עַל הַגְּלוּת הָאֲרוּכָה וְהַקְּשָׁה. אָבֵל עֲכָשְׁיוּ, אַחֲרֵי שְׁבוּדָאֵי עֲבָרְנוּ אֶת מְרַבִּית שְׁנוֹת הַגְּלוּת, וְהִנְנוּ קְרוּבִים לְמוֹעֵד בִּיאַת הַמְּשִׁיחַ - שְׂאֵלַת "קֶץ הַיָּמִין" הִיא בְּמִקוּמָה, וְרָאוּי לָנוּ לְעַסוֹק בָּהּ בְּלֹא הִיסוּסִים...

שְׁבַת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל! נָא לְשָׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילְיוֹן!